

Folytatása

következik

liget

Horgas Judit, Kapitány Máté,
Ács József, Petrik Iván,
Bíró Zsuzsa, Szentgyörgyi
Zsolt, Levendel Júlia,
Handi Péter, Horgas Béla,
Kutas József, Kámán Balázs,
Polgár Teréz Eszter és
Vörös István **folytatásos regénye**

FOLYTATÁSA
KÖVETKEZIK

Kiadja a Liget Műhely Alapítvány, 2020.

Szerkesztette: Horgas Béla, Levendel Júlia, Horgas Judit

Borító: René Margit

Tördelés: Károlyné Ór Erzsébet

ISBN 978-615-5419-53-9

Horgas Judit

NYOMKÖVETŐ

A kavicsok szanaszét röptültek csúszkáló lába alatt, és ahogy a meredek hegyoldalon lefelé ereszkedett, meg kellett kapaszkodnia a nagyobb fűcsomókban, hogy el ne essen. Lassan hozzászokott a szeme a sötéthez, fehér sportcipője szinte világított a hold fényében, és amikor megállt, hogy levegőhöz jusson, elgondolkodva nézte az ezüstcsíkokkal díszített futócipőt: vajon aki ráadta, sejtette, hogy szüksége lesz kényelmes lábbelire? A ruhája cafatokban lógott – a széles ruhaujj még az út elején beleakadt egy tövises bokorba, az ág egy darabját azóta is magával hurcolja: letéphetetlenül belegabalyodott a flitterek és gyöngyök rétegeibe.

A sötétben tapogatózva úgy érezte, az egész hegyoldalt szúrós bokrok és hosszú, száraz fűcsomók borítják. Egyre lassabban haladt, botorkálás közben az emlékeiben kutatott, hajdani kirándulások helyszíneit vette sorra, kavicsok és fűszálak képei között válogatott, de sorra eldobta mindet: nem elég apró, nem elég száraz. Valahol víz is lehetett a közelben, mert hosszú szoknyája alját vastagon borította a sár. Víz. A rátámadó szomjúságtól megszédült, pár percre lekuporodott, két térde közé hajtotta a fejét. A ruhájából elviselhetetlen naftalinszag áradt, mintha évtizedekig a szekrény mélyén őrizték volna. De egy ilyen gagyi reneszánsz-utánpótlás nem lehet túl régi – talán a kínai boltban vették, csupa műszál és a sötétben is látszik, hogy a színe gyomorforgató. Néhány hónappal ezelőtt a budai Várban, a kirakodóvásáron reneszánsz jelmezbe öltözött fiatalok szórólápoztak, már nem tudta, mit akartak hírül adni, csak a

színes forgatagra emlékszik, meg a lehetetlen színekre: neonzöld, bugyilila és rikító ciklámen – pontosan ugyanez az árnyalat. Ezen a nyomon talán elindulhat.

Megint megállt, hallgatózott. A hajnal első fényei homályos derengésbe burkolták a háta mögött hagyott hegyoldalt, de a bokrok körvonalát már jól látta. Itt-ott göcsörtös, elferdült fa áll ki a földből, mintha gonosz kedvű óriás szúrta volna a hegybe. Összehúzott szemmel figyelte a vékony törzseket, pedig egy gumiember sem rejtőzhetne ilyen lehetetlen pózban. Sehol senki. Csak a saját lihegését hallotta, ahogy kiszáradt száján át fájdalmasan sípolva veszi a levegőt. A fülében doboló vér szinte megsüketítette. Észre sem venné, ha valaki a közelébe lopakodna. Továbbindult, igyekezett lassabban, hangtalanul lépni. Az apró kavicsok így is szörnyű zajt csaptak: minden lépése nyomán kőfolyam indul a hegyoldalon. Ha bárki követi, ennél feltűnőbb jelet nem is hagyhatna, nyomkövető sem kell. Hirtelen megtorpant. Nyomkövető. Talán ezért hagyták elmenekülni. Az akciófilmekből ismert fordulat: úgy tesznek, mintha elengednék, jeladót tesznek a ruhájába, és szép kényelmesen, távolból követik. Aztán a megfelelő pillanatban lecsapnak.

Lerángatta a sportcipőt, és a hajnali derengésben gondosan átvizsgálta. Hogy néz ki egy jeladó? Olyan kis ízének képzelte, mint a mobiltelefonjában az aranyszínű lapocska. Csak ez biztos sötétszürke, hogy könnyebben el lehessen rejteni. A cipőben semmi gyanúsat nem talált. Karórát, nyakláncot nem viselt – maradt a ruha. A fűző zsinórjával sehogy sem boldogult, hiába tapogatózott, nem tudta kioldani. A szomjúság türelmetlenné tette, remegett a keze. Ha letépi a flitteres felsőrészt, a rongyokban még nehezebb lesz emberek közé mennie. Bár ahogy végignézett magán, nem remélhette, hogy majd feltűnés nélkül buszra száll, és elvegyül a tömegben. A fehér sportcipő és a ciklámen báli ruha együttese már magában is riasztó, de ha fapofával viseli, azt hihetik, reklámoz valamit. Arcán a véres horzsolások azonban megnehezítenék a színészkedést.

Visszavette a cipőt, és tovább szaladt. Egyre világosabb lett, hamarosan talált egy kis ösvényt, amely idővel sétaúttá szélesedett. A fákra festett jelzések kirándulótutat mutattak: 1,5 km és egy nyíl. Hol lehet? Követte a nyilat – bármi is

várja ott, már csak másfél kilométert kell megtennie. Tovább talán nem is bírná innivaló nélkül.

A turistaház teraszára akasztott lámpást messziről észrevette. Gondatlanságból hagyták égve előző este vagy várnak valakit? Talán a szúnyogokat akarták elijeszteni. Neki is van otthon ilyen lámpása, ha vendégek jönnek, kiakasztják a kerti asztal mellé, szúnyogűző olajat öntenek bele, majd csalódottan hessegetik a felhőkben támadó rovarokat. Négy-öt órán át biztosan kitart a beletöltött olaj. Vajon mennyi ideje van úton?

A fából ácsolt terasz korlátjába kapaszkodott, és belesett az ablakon. A kora reggeli nap fénye elkerülte a fákkal körülvett házat – úgy tűnt, itt sötétebb van, mint a hegyoldalon. Néhány szék és egy hosszú asztal körvonala derengett a sötét szobában. Várt pár pillanatig, aztán óvatosan lenyomta az ajtókilincset, és belépett.

Kapitány Máté

A MÁSIK MENEKÜLŐ

Odabent a gerendáktól hullámzó falak között félhomály fogadta, a levegőben sokszor átmedvededett és sokszor megszáradt fa nehéz illata ült. A vaskos asztalon tányért fedezett fel, rajta megrágott kenyér és egy letört sajtdarab. Körülnézett, mint az éhes állat, ha ragadozót szimatol, de a ház üresnek látszott, nem várt hát tovább, le sem ülve megragadta az ételmaradékot. Mi lesz, ha valaki visszajön, hogy folytassa a reggelit? Az éhség elűzte aggodalmát. A következő másodpercben két kézzel és lehunytt szemmel tömte magába a morzsálódó kenyeret és a tapadós sajtot. Gyomra nagyot kordult, mohón fogadta a lenyelt falatokat. Mikor ehetett utoljára, hogy így megfájdult a hasa ettől a semmi kenyértől? Az üres tányért visszacsúsztatta az asztalra, és kóválygó fejjel valami innivalót keresett. A turistaházban nem volt csaptelep. Most persze nem bánná, ha szakadatlanul csöpögne. Kinyitotta az ajtót, és kitántorgott a teraszra. A lámpásban időközben kialudt a láng, mintha csak neki tartogatta volna utolsó fényét. A hajnali derengés végigtapogatott a hegyoldalon, de a turistaházat még elkerülte a napsütés. A teraszon észrevett egy rozsdás vödröt. Reménykedve odavonszolódott, és legnagyobb megkönnyebbülésére vizet talált benne. Nem érdekelte, milyen régóta van ott az a víz, az sem, hogy a piszkos ereszcsontról folyt-e. Reszketett a lába, ahogy lehajolt, felemelte a vödröt, mint egy túlméretezett bögrét, és kikortyolta a zöldes esővizet. Elégedetten nyögött, lezutttyintotta a vödröt, kézfejjével végigtörölte a száján, és a korlátra dőlt.

Közeledő lihegést hallott, mintha a semmiből jönne. És sántikáló léptek nesztét. Riadtan lökte el magát a korláttól, futott le a lépcsőn, amilyen gyorsan tudott, és az épületet megkerülve egy hátsó, aprócska ablak alá bújt. Az idegen elérte a nyikorgó teraszt, nehézkesen, meg-megtámaszkodva araszolt fel a lépcsőn, és vonakodva benyitott a házba. Ő közben az ablak alatt guggolt, szíve szaporán vert, orrát még facsarta a naftalin bűze. Az ismeretlen menekülő zörgött, kapkodott ide-oda – csak a gerendák választották el őket. Az ablakot vastagon belepte a többéves por, így csak homályosan látta a bent matató alakot, mikor bátorságát összeszedve az üveghez nyomta homlokát.

Az idegen magas és vékony volt, egy bicegő nő, akin mintha hasonlóan ízléstelen, flitteres ruha lógna. És furcsa módon ő is találhatott magának némi élelmet, mert – testét szinte hátrafeszítve – nagy átéléssel habzsolt. Mikor elfogyott az étel, mikor az utolsó morzsákat is lenyalogatta tenyeréről, leroskadt az egyik székbe, és sokáig csak pihegett. Legalábbis ernyedt tagjai és szaporán emelkedő-süllyedő mellkasa erről árulkodtak. Ő pedig azt találgatta, ott az ablaknál állva, hogy a másik miért nem mozdul, miért ül olyan sokáig azon az átkozott széken. Feladta, vagy csak nem érez félelmet? A homályba vesző alak feje előrebiccent, asztalon pihenő karja lehanyatlott. Úgy lógott sovány teste mellett, mint egy szögre akasztott zsineg. Meghalt, gondolta elhűlve, és akaratlanul is megkoccantotta az ablaküveget. A székben ülő nő a zajra felkapta fejét, rémülten kémlelt körbe, felpattant. Szánta, de a szájalom mellett valamiért haragudott is erre az ideggyenge idegenre. Miért nem tudja összeszedni magát, miért rángatja a fejét, mint valami ostoba madár? És miért olyan görnyedt, mint aki súlyokat egyensúlyoz a hátán? Előre akart lépni, még közelebb az ablakhoz, mert zavarta, hogy nem látja rendesen a másik menekülő arcát, amikor véletlenül belerúgott a ház oldalába.

A szakadt öltözetű nő odabent kétségbeesetten forgatta fejét, nem tudta, honnan jött a döngő hang. Sérült – vagy születésétől nyomorék – lábát húzva az egyik sarokba menekült. Az ő lábfeje is megsajdult a rúgástól, de az istenverte rettegés, ami korábban tömör göbbé rántotta össze a testét,

már felengedett, s helyére a vadászok izgalma költözött. Igen, gondolta, vadász vagyok, engem nem üldöznek, én üldözők. Engem nem üldöznek, suttogta magának. Farkas módra felvonyított, lám, kiszakadhat a bujdosás bánatából. Visszanyomta orrát az üveghez, ügyelve, hogy a másik ne vegye észre. Az ocsmány flitteres ruha – rikító színei még a faház homályát is átdöfték – újra meglibbent, a sánta idegen fel-alá bicegett a szobában, tanácstalan hadvezérként kerülgette az asztalt. Azt tehet ezzel a nővel, amit akar, akár örületbe kergetheti, hiszen szemmel láthatólag már így is közel áll a tébolyhoz. Hát akkor gyerünk, hadd tudja meg, mennyit bír! Kezét ökölbe szorította, hogy ezzel is hergelje magát, de végül nem csinált semmit. Nem, mégsem kínoztta tovább a másikat. Nem rúgott többet a ház falába, nem hörgött és nem nyüsztett, nem kiabálta, hogy kapjátok el, vagy hogy itt van a közelben, már érzem a szagát. Elszégyellte magát, mint a pusztán társai kedvéért gonoszkodó gyerek, pedig nem akart szégyenkezni. Inkább élvezné még ezt a gerincén vágtaázó, mások félelméből táplálkozó erőt, ami úgy felhevítette szívét, és olyan jól elzavarta a rémületet. De nem ment. Hiába, gondolta lemondóan, alkalmatlan vagyok, én alkalmatlan vagyok az ilyesmire.

A faházban addig gyötrődve bicegő ismeretlen ugyanekkor megtorpant, és most először kiegyenesedett. Sokáig csak hallgatózott a szoba közepén állva, a poros ablaküvegen keresztül úgy tűnt, valamivel nyugodtabb és a tartása büszkébb. Talán összeszedte magát. Talán megérezte, hogy láthatatlan megfigyelője elbizonytalanodott. Mikor az ajtó felé vette az irányt, már a lábát is kevésbé húzta.

Lehet, hogy észrevett, gondolta ő az ablak alatt lapulva, lehet, hogy most megkerüli a házat és egyenesen idejön! Nincs értelme elfutni, a másik akkor biztosan meglátja. Egyetlen lehetősége maradt: kivárja, míg a flitteres menekülő továbbáll. Szemére nyomta tenyerét, összeszorította a térdét, guggolt tovább a ház hátsó falánál. Megint gyorsabban kalapált a szíve. Perceket töltött el így, tenyerének sötétjében, miközben próbálta elképzelni, éppen mit művel az a nő. Most a teraszon ácsorog, száraz ajkát nyalogatja, kutakodik ruhájának ráncai és emlékei között, nyomokat keres, a közeli rengeteg hűvös szürkességét bámulja. Most talán

gondol egyet, és lelépdel a teraszról, majd egyre céltudatosabban indul az erdő felé. Keresi a fák törzsére festett nyilatkat, hogy majd azok irányt mutatnak neki, követi a legapróbb jelzéseket is. Lehet, hogy utána kéne futni, bocsánatot kérni, vagy csak felajánlani, hogy segítsék egymást. Együtt talán könnyebben bukkannának a nyomokra, együtt könnyebben fejtenék fel a szálakat, amik most olyan bizonytalanul fodrozódnak a levegőben, mint a szitrőről leszakadt hínár a tenger hideg vizében. Mi történt ott a budai várban? Beszédbe elegyedett volna a szórólapozókkal? Összebarátkozott velük, beültek egy italra, vagy felment az egyik srác lakására? Kitől kapta ezt a neonzöld, lila és ciklámen színekben pompázó förtelmet?

Tenyerét elemelte szemétől, a levegőt néhány pillanatig fehér tűszúrások lyuggatták. Egy erdei madár éles füttyén kívül semmi más nem hallott, csend volt. Felállt, és hátát a gerendáknak vetve ellopakodott a turistaház sarkáig. Összeszedte minden bátorságát, és kikémlelt. Az oldalsó fal mentén senki sem volt, így befordult, és tovább lépegetett. Egészen a következő szegletig merészkedett, ott aztán vett egy nagy lélegzetet, és fejét kidugva a teraszra pillantott. Senki. A másik menekülő eltűnt, nyoma veszett. Az erdő felé fordult. A fák egymásnak vetették vállukat, komoran és fenyegetően, mint a saját fontosságuktól megrészegült ajtónállók. Nem lebbent tarka ruha, nem hersent bokorba akadó szoknya.

Óvatosan felment a teraszra. Az ajtó nyitva volt, a ház üres. Le kell ülnöm kicsit, gondolta zszibongó fejjel, mielőtt én is itthagynám ezt a házat. Becsukta maga mögött az ajtót, elszédelgett a szélig, leroskadt. De jó lenne aludni! A zszibongás lassan elnémult, koponyája mázsás ólomgolyóvá vált, szemét befelé húzta a vákuumos űr.

Kopogást hallott, majd dörömbölést. Szeme felpattant, gyomra körül fagyos szorítást érzett. Úgy ugrott fel a székből, mint aki parázsba ült. Ki lehet ez? Még egyszer megdöndült a vastag ajtó, majd valaki lenyomta a kilincset.

Ács József

FOGSÁGBAN

Az ajtó azonban nem engedett. Tompa ütés hallatszott, majd súlyos lábdobogás. Az illető megfordult és leszaladt a lépcsőn. Nem bicegett. Ezek férfiléptek.

Nyilván a hátsó ablakhoz igyekszik, villant át az agyán. Be akar nézni. Megpördült.

Valaki a hátsó ablak előtt is összehúzta már a mustársárga sötétítőfüggönyt.

Amíg szunyókált, az ajtót bezárták. Kulcs nem volt benne.

Foglyul ejtették.

– Szervusz, kedvesem.

Gyámoltalan, erőtlén hang volt, mégis összerezzent. Lassan megfordult.

A sántikáló nő állt előtte. Arcán a feltartóztathatatlan öregedés finom ráncai és talányos, lemondó, Mona Lisa-i mosoly.

– Szervusz – ismételte meg. – Helga vagyok. – Megsimította a vállát, aztán tekintete lecsúszott róla, s mint az elejtett papírlap, elindult lefelé, hogy a porlepte padlón kössön ki. Leült az asztal mellé egy ferdén kifelé fordított székre, és ölbe ejtette a kezét.

– Ül le te is nyugodtan. Nem odabent vagyunk.

Zavartan mosolygott Helgára. Melléhúzta a székét és leült. A zaj, amit csapott, a hirtelen beállt csendben fülsiketítőnek tetszett.

– Lívía.

Ugyanazt a ruhát viselték.

A megkövesedett csöndet megint Helga törte meg.

– Nincs nyomkövető. Ne keresd.

Lívia gyomra összerándult.

– Nincs rá szükségük – folytatta Helga. – Mindent tudnak rólunk.

Ugyanaz a bohócjelmez, állapította meg Lívia. Zavara csak fokozódott. Mi ez a műszálas reneszánsz? Helga edzőcipője szakadtabb, szürkébb, sárosabb, de ugyanott virítanak rajta ezüst-csíkok, mint az övé.

– Nem emlékszel semmire, ugye?

Fejét rázta.

– Fent voltál a várban, mi?

Bólintott. Helga nagyot sóhajtott és közelebb hajolt.

– Töröltették veled az emlékeidet.

Lívia erősödő hányingert érzett.

– Fázom – mondta.

Helga felállt, elsántikált a sarokban álló ládáig, kiemelt belőle egy takarót, és Lívia tüskéktől sebzett vállára terítette. Hideg volt, ráadásul büdös, penészes szagot árasztott. Lívia visszatartotta a lélegzetét és lehunyta a szemét. Emlékek derengtek benne. Egy falba vert szögön lógó 2008-as kutya-macska naptár. Egy tejüveg burás olvasólámpa. A régi szobája. Hogyan került a hegy tetején álló házba, ahonnan elszökött? Hogyan keveredett ebbe a rémálomba? Szája szinte öntudatlanul formálta a szavakat.

– Milyen jó volna egy bögre forró tea!

Helga visszaült a székre.

– Elmondom, mi történt veled. A kirakodóvásáron belefutottál néhány reneszánsz ruhás lányba. A szórólapon a központ munkatársai ígérték, hogy táncost faragnak belőled. Felszabadítják a gátlásaidat, elsimítják a görcseidet. Kiiktatnak mindent, ami akadályozza, hogy táncművész legyél és kibontakoztasd veled született tehetségedet. Rémlik már?

– Nem.

– Folytatom. Azt ígérték, hogy megismertetnek a testeddel. Felfedezed végre az izmaidat, s ha felfedezted, irányítasod alá vonhatod őket. Onnantól azt csinálsz, amit akarsz. Gyakorolhatsz, képezheted magad, a határ a csillagos ég.

Lívia felnézett. Helga finom ráncokkal barázdált arcán keserű, beszáradt mosoly.

– Emlékszel?

– Nem.

Helga elfordította a fejét. A nyolcszögletű műanyagszemetest nézte a sarokban.

– Ez félelmetes...

Csöndben ültek. Aztán Helga fáradt hangon folytatta.

– Jelentkeztél a központban. Kaptál egy időpontot. Felkészültél, hogy megmutasd nekik a tehetségedet...

Líviát szorongás fogta el, lehunyta a szemét. Egy egérszürke pultnak támaszkodva áll, hosszú kérdőívet tesznek elé. Puha, még vadonatúj padlószőnyeg, neonok, festék- és ragasztószag. Ameddig a szem ellát, szürke puffok és dohányzóasztalok. Körülöttük reklámgolyóstollal úrlapjuk fölé görbedő emberek százai. Üvegfalak. Feltoluló hányinger. Homlokán kiütkező veríték.

Előredőlt. Pár pillanat, és kimondja az óriáskígyó nevét.

Öklendezett, de nem jött fel semmi.

Hideg tenyér simult a homlokára.

– Jól van, kedvesem – suttogta Helga. – Neked se könnyű.

Lívia hátravetette magát a székben és tépett ruhaujjába törölte a száját. Pillantása a zárt ajtóra esett.

– Mi van, ha visszajönnek?

A konyhában guggoltak Helgával a sparhert mellett. Ócska újságokat, gallyakat tömködtek a tűztérbe. Lívia remegő kézzel igyekezett gyufát gyújtani. Kettőt eltört, a harmadik meggyulladt, de mire a papír széléhez emelte, kihunyt a láng. Helga vette át a dobozt és gyakorlott mozdulattal begyújtott. Kis alumíniumedényt állított a főzőlapra, melybe a kinti vödör vizét merték.

– Egy félóra és felforr – mondta biztatóan.

Tea nem volt a házban, így a forralt vizet kortyolgatták fületlen bögrékből a konyhaasztal mellett. Helga semmibe révedő tekintettel folytatta.

– Szóval megjelentél a megadott időpontban. Kérték, hogy öltözz át abba a ruhába, amit odakészítettek neked, majd bevezettek egy színpadra, amit csak annyira világítottak meg, hogy ne lásd, kik ülnek a nézőtéren, ahol egyébként néma csend honolt. Megkérdezted, van-e ott egyálta-

lán valaki. Nem jött válasz. Elhadartad, hogy mivel készültél. Zenét is hoztál CD-n. Semmi. Ide-oda botorkáltál, hátha valahonnan jobban látsz, aztán egészen előrementél, de rád szóltak, hogy maradj a színpadon. Eltáncoltad, amit megtanultál, zene nélkül.

Helga belekortyolt a meleg vízbe. Az ablak előtt hirtelen támadt fuvallat rázta meg a bokrokat, aztán elült a szél.

– Ott álltál, nem mondtak semmit. Egy perc elteltével egy férfihang harsant fel odalentről. „Azt tudja, amit megtanult. Mi ebben az érdekes?” Nem értetted. „Hm?” Nézted a lábad előtt a fekete balett-szőnyeget, és semmi nem jutott eszedbe. „Maga szerint mi ebben az érdekes?” Már indultál is az ajtó felé, lógó orral. „Hova megy?”, harsant a hang odalentről. Zavartan néztél, aztán megint elindultál. „Álljon meg!”. Most már tényleg nem tudtad, mit csinálj. „Jöjjön középre!”

Helga letette a bögrét a viaszosvászonra, és előredőlt.

– Mérlegállást kértek. Aztán hogy hajolj egyre lejjebb. Nem megy, mondtad. De ők csak azt ismételgették, hogy hajolj lejjebb. Lejjebb és lejjebb. Előreestél. „Látja?” Aztán még egyszer mérlegállás. Engedelmesen elindultál lefelé. „Nem kell! Csak tartsa meg.” Egy perc után megkérdezted, elég lesz-e. „Csak tartsa meg.” Eltelt még két perc. Egy örökkévalóság. Már fájt mindened. „Tartsa!” Beremegett a lábad, abbahagytad. Megint csönd. Kimenni nem mertél. „Erről van szó. Ami nem megy.”

Lívia kétségbeesve nézte, ahogy Helga arcán egyre csúnyább mosoly jelenik meg.

– Aztán ugyanez térdeléssel. „Most persze azt gondolja, ez közönséges kínzás. Rendőrök csinálnak ilyet.” Te moccani sem mertél. „Szó sincs róla”, búgták odalentről. „A cél az, hogy felismerje képességei határait. Mert az, amit nem tud megcsinálni, sokkal érdekesebb annál, mint amit tud. Mi feltérképezzük ezeket a korlátokat.” Nem bírtad tovább, felálltál. „Látja? Hagyjuk, hogy felálljon. Nem akarjuk mi kínozni magát.” A sötét hátsószínpadról előrehozattak veled egy széket. „Üljön le.” Felkapcsoltak néhány reflektort. Vártad, hogy mi következik.

Helga szeme villogott.

– „Ez a Tapasztalás Útjának Szektája. Nálunk elkezd önmagán dolgozni. Érti? Dolgozni pedig csak konkrétumokkal

lehet. Tessék. Képtelen három percnél tovább megtartani egy mérlegállást. Most az lesz az első gondolata, hogy mi sem bíránk tovább. Ez vagy így van, vagy nem. De mindkét esetben teljesen lényegtelen. Mert mindenkinek önmagán kell dolgoznia. Ez eleinte lemondással, önfeladással jár. Gyötrelmekkel. Higgye el, mi pontosan tudjuk ezt. Egyedül nem is igen lehet megküzdeni ekkora feladattal. Ezért legjobb, ha felügyelet alatt áll. Elég egy elgyengülés, és több heti munkáját semmisíti meg vele. Visszahullik a lusta megszokásba, visszazuhan a rossz beidegződések közé. Nézzen körül a világban! Az emberek többsége függésben él. Vágyaik és félelmek vezérlik őket. Botor módon különféle dolgokhoz és képzetekhez kötik magukat, aztán arra panaszkodnak, hogy nem tudnak semmit elérni az életben. Ott kinn, az utcán most is járnak-kelnek emberek, akik nem tudják, hogy függésben vannak, és szabadnak képzelik magukat. Tévedés! Mi azzal segítünk, hogy rámutatunk a tévedéseire. Ezért ha két napig nem kap inni, annak nem az lesz a célja, hogy kínozzuk, hanem hogy ráébredjen: függésben van. Kiszolgáltatott – nem nekünk. A saját szomjúságának. Felismerni a függéseket, ez az első lépés a megszabadulás felé. Amíg nem lát rá a függéseire, kiszolgáltatott állapotban él. A megszabadulás gyötrelmes folyamat, tele nehéz percekkel, órákkal, napokkal, hetekkel... Tudjuk, most ellenséges érzelmek ébredtek magában. Nyugodjon meg, ez idővel megváltozik. A teste most ellenáll. A gondolatai most ellenállnak. Az érzelmei most ellenállnak. Fogságban van. Ezeket a korlátokat kell áttörnie.”

Líviának lüktetett a dobhártyája. Helga előrehajolt és az arcába nézett.

– Tudod, honnan tudom ezt a szöveget ilyen pontosan? Hogy számtalanszor elmondtam már.

Lívia érezte, hogy gyomrából a meleg víz megindul felfelé.

– Ne haragudj – mondta. Kirohant, és a faterasz korlátján áthajolva a mélyben bólogató szederbokrok közé okádott.

Petrik Iván

HÁROM BŐRÖND

Xiapo-Lau a szederbokorban arra gondolt, hogy új kalapot kell majd vennie. Váratlanul érte a langyos zuhatag, de nem mozdult. Abban reménykedett, talán nem veszi észre a lány. Livia szédült, remegett, elhagyta minden ereje, valahogy mégis visszatántorgott a házba. Xiapo-Lau csak erre várt. A festékes vödröt, az ecsetet, és némi gondolkodás után a kalapját is a szederbokor ágai alatt hagyta, s előmászott a búvóhelyéről. Gyorsan kellett döntenie, bármelyik pillanatban kijöhetnek újra a teraszra. Zavarban volt, nem tudta, mit tegyen. Időt akart nyerni, ezért megkerülte a házat. Annyi biztos, hogy a két nő bent van, a szobákon keresztül tehát nem jut fel. Hacsak meg nem várja, amíg elalszanak, esetleg elmennek. De nem várhat egy percet sem, nem alapozhat ilyen bizonytalan tényezőkre. Ahogy a ház mögé került, észrevett egy ablakot, talán szellőzőt a tetőn. Eddig fel sem figyelt rá, úgy tudta, csak a belső szobából van feljárat a padlásra. Benézett az ablakon, a vastag sötétítőfüggöny eltakarta előle a szobát – remélte, őt is a bent várakozók elől. Ha a szobában vannak egyáltalán. Nesztelenül felugrott a párkányra, onnét elérte a turistaház alacsony tetején körbefutó ereszcsonát. Egyetlen határozott mozdulattal lendült fel a magasba, s nem keltett nagyobb zajt, mint egy eltévedt, mindenre elszánt mókus (ha van ilyen), vagy az erős szélben a tetőt verdeső faágak. A cserepeken már könnyen mozgott, elérte az ablakot, s bár nem találta nyitva, az első erőlesebb mozdulatára engedett az elkorhadt keretbe ágyazódó zár. Szép csendben becsúszott a padlástérbe, gon-

dosan becsukta maga mögött az ablakot, s csak ekkor húzta elő a zseblámpáját. A felvillanó fény egy férfi borostás arcát világította meg, karnyújtásnyira tőle.

Xiapo majdnem elejtette a lámpáját ijedtében, és csak a sok hasonló helyzetben próbára tett lélekjelenléte mentette meg, hogy felkiáltson. A másik férfi azonban a legnagyobb lelki nyugalommal figyelte az ablakon át érkezőt.

– Mi van, maga meg sem ijedt?! – suttogta ingerülten Lau.

– Miért kellene megijednem magától? – kérdezett vissza ugyanazzal a nem múló nyugalommal a másik.

– De hát honnét tudta, hogy én jövök az ablakon át?

– Onnét, hogy ma reggelre beszéltük meg a találkozót itt a padláson. A házon keresztül pedig nem jöhetett, mert ott van a három lány...

– Három, Kutács bácsi? – vágott közbe Xiapo. – Én csak kettőt láttam. Egy fiatal kisportoltat és egy idősebb, magas, vékonyt.

– Meg itt van még a harmadik, aki jóval előttük érkezett éjszaka...

– Mi ez? Valami sorverseny? És ez a harmadik, hogy néz ki?

– Honnan tudnám, én csak hallom őket. – Azzal intett, hogy a másik maradjon csendben, a kéményhez lépett, és kinyitotta rajta a kis fémajtót. Xiapo Kutács bácsi mellé lépett, de semmit sem hallott. Talán elmentek? Ekkor azonban letről léptek zaja szűrődött fel tompán, egy széket odébb toltak, majd valaki megszólalt, de az idősebb férfi gyorsan visszazárta az ajtót, mert a befűtött sparhertből a padlástérbe áramolt a füst.

Szóval még itt vannak, szögezte le gondterhelten Xiapo. Három nő, akik közül kettő egészen biztosan ugyanolyan ruhába öltözött. S talán a harmadik is. Fáradtak, elgyötörtek, és van bennük még valami közös furcsaság. A harmadikat nem látta, de a másik kettő kifejezetten szép (már amennyire ezt a sötétben meg tudta állapítani), és az elkínzott vonszolódásukon is átütött mozdulataik finomsága. Ezek nem visszeres konyhalányok vagy izomhúzódásos női focisták, nem is eltévedt tájfutók. A még szakadozottan is mutatós, csinos, színes ruhák itt az erdő mélyén! Pont, mint 98-

ban a namíbiai szafari után a Krüger-rejtély. De az nagyon régen volt, nem lehet összefüggés a két ügy között. Gyorsan járt, zakatolt a kínai agya, Kutács bácsi közben a padlás egyik sarkából fotelt húzott elő, egészen a kémény mellé tolta, majd kényelmesen elhelyezkedett benne. Egy félig elfogyasztott vagdalt-konzerv került a kezébe, bicskája segítségével jóízűen enni kezdett. Minden falat után meghúzta a fotel mellé állított „Canadian special old” feliratú üveget. Xiapot a látvány kizökkentette gondolataiból.

– Ember! Hogy tud maga whiskyt inni vagdalthoz?!

– Nem volt más a házban. És sietve kellett feljönnöm a padlásra, amikor megérkezett az első lány. Így a kenyeret és a sajtot lent hagytam. De nem is ez a baj, fiam! Látja, hülye ötlet volt átfesteni a feliratokat az erdőben. Én mondtam, hogy ezzel másokat is megzavarhatunk. Ki tudja, mennyien lesznek itt már délben! A tervünknek befellegzett, azt hiszem. És ennek nem nagyon fognak örülni.

A kínai nyugodtan hallgatta az idős erdőőr szavait. Nem rezzent össze erre az utolsó, fenyegetően hangzó mondatra sem. Túl volt az első sokkon, és egyre-másra körvonalazódtak előtte a legkülönbözőbb megoldások. Először is ki akarta deríteni, hányadán áll az öreggel. Kivel tart valójában? Hihet még neki? Mozdulni egyelőre nem lehet, ez biztos. Várni kell, és figyelni. Csapdába estek? S ami a legrémisztőbb feltételezés: a saját csapdájukba? Vagy van még valaki a játékban, akiről ő sem tud? Legjobb lesz mégis leegyszerűsíteni a képletet – gondolta elszántan, s benyúlt a kabátzsebébe a revolveréért, hogy lelője az öreget. Ekkor azonban olyan szenvtelen hangon szólalt meg a másik, s olyan együgyű kérdést tett fel, hogy elszállt minden gyanakvása. Ráadásul még a segítségére is lehet.

– Mi van a többi turistajelzéssel?

– Nyugi, mindet átfestettem éjszaka – válaszolt Xiapo újra nyugodtan és újra magabiztosan. – Aki ebből a házból turistajelzésen indul el, az ide jut vissza, nincs menekvés.

– És mit csinálunk a lányokkal? – akadékoskodott tovább Kutács bácsi.

– Honnét tudja, hogy nem ők a mi embereink? – Xiapo-Lau blöffölt, mert benne is csak ebben a pillanatban ötlött fel a lehetőség, s ha erre bármi esély lenne, már korábban

eszébe jutott volna. De Kutács bácsi álla leesett, elfehéredett, majd fölpattant a fotelból.

– Akkor meg mire várunk!

– Elhozott mindent? – tért ki a válasz elől a kínai. Kutács bácsi nem szólt, feldúltan a padlás leghomályosabb sarkába rohant, s előhozott három vérpiros bőröndöt.

– Csak ezt kapta?

– Igen.

– Kitől?

– Ahhoz magának semmi köze...

– Hát rendben! – nyugtatta leginkább magát Xiapo, azzal letérdelt a bőröndök elé, és felkattintotta az első zárat.

Bíró Zsuzsa

OH, MY LORD

...A pöcök felpattant, és abban a pillanatban vissza is csukódott, katt. Xiapo elégedetlenül morgott valamit, újra nekifogott a bőrrönd kinyitásának, de a zár megint becsukódott, és ez felfoghatatlan sebességgel ismétlődött. Újra és újra és újra, hetedszer is. Xiapo aztán a másik zárral is ugyanannyiszor és ugyanúgy próbálkozott, az is kinyílt és abban a pillanatban az is becsukódott, mint napkeltekor és alkonyatkor a lótusz kelyhe. Xiapo az órájára nézett, idegesen felállt.

– Nemsokára éjfél van...

És belerúgott a bőrröndbe, miközben egy ősi kínai szitokszót dünnyögött: „jamaffagahai!” Mintha ez titkos jeladás lett volna, odakinn villámlott, megdördült az ég, megeredt az eső. Az erdőőr felállt a fotelból, odalépett Xiapóhoz, bicskát vett elő a zsebéből, átnyújtotta. Arcán egy pillanatra ördögi vigyor jelent meg.

– Na tessék... itt a vihar. Ez nem volt a tervben. De legalább lemossa a fákról a festéket... Piszkálja meg ezzel azt a rohadt zárat...

Új, acélpengés, rugós bicska volt. Ha akarod, hú társad egy kiránduláson, ha akarod, gyilkos fegyver. Xiapó túl hirtelenül nyitotta ki, a kés egyik pengéje mélyen felhasította tenyerét, a sebből ömlött a vér. Még ez is, gondolta Xiapo, és érthetetlen szavakat morogva kapkodott ép kezével a zsebkendőjéért. Az erdőőr ez már nem érdekelte, visszasétált a karosszékhéhez, kényelmesen elterpeszkedett benne. A vihar erősödött, zúgott a kémény, s mintha onnan kiáltozott volna egy női hang kétségbeesetten: „Segítség! Engedjenek! El

akarok menni!” És még néhány kivehetetlen szó, és sírás, zokogás, aztán már elnyújtott sikoltás: „Segítsééééég!”, dübörgés. Feltehetően a harmadik lány hangját hallották.

Egy fiatal nő veszélyben van... Segítségre szorul... Xiapo, az erények és kötelességek lovagja azonban nevetséges sérülésével foglalatostkodik, és azon töpreng, mi a követendő cselekedet. Kalandos előéletében néhány évig Tibetben egy buddhista kolostor gazdasági ügyeivel foglalkozott, az egyik agg szerzetes felfigyelt rá, tanítgatta, Xiapo már-már elindult a megvilágosodáshoz vezető nemes, nyolcrétű ösvényen, amikor mestere e köztes létből egy másik köztes létbe távozott, és ő kénytelen volt mohó tudásszomját a kolostor hatalmas könyvtárában talált olvasmányokkal csillapítani. Zavaros, összefüggéstelen ismeret-elemeket gyűjtött össze, ám e kusza halmaz, mint afféle elsősegélycsomag, válságos pillanatokban eddig mindig hasznára volt. A helyes cselekvés az volna, ha segítene a lánynak. De mi van, ha az egész csak színjáték, mi van, ha ellenfelei törbe akarják csalni? Okosabb, ha nem hall, nem lát és nem szól, ha csupán a bőrröndökkel foglalkozik. Az is elég. De mennyire. Csakhogy megint felhangzott a lány kétségbeesett kiáltása, ezúttal angolul: „Oh, my Lord!” Xiapo megborzongott... Ismerős kiáltás volt... Már hallotta valahol a hangot is, a kiáltást is – de hol és mikor? Behunyta a szemét, szédült. Úgy érezte, a padlás elmozdul és egy láthatatlan kúpfelszínt követve forogni kezd a kémény körül, őt meg gúzsba köti valami borzalom... Óriáskígyó fonódik a mellkasára! Forróságot érzett, Afrika perzselő melegét... Igen, ott volt azon a hajnalon Namíbia és a Dél-afrikai Köztársaság határán, az örülten körbeszáguldozó terepjáróban, amit nem tudott sem lefékeezni, sem megállítani, sem egyenes irányba kényszeríteni; ott volt a háta mögötti ülésen sikoltozó lánnyal, oh, my Lord... Ma már másodszor villan belé ez a feledni vágyott szörnyű eseménysor, a Krüger-rejtély... Kínzó szédülés gyötörte, de tapasztalatból tudta, hogy ilyenkor a legjobb, ha mélyeket lélegzik és mozdulatlan marad... A recept most is bevált. Egy perc telt csak el, vagy annyi sem? Zsebre vágta a bicskát, mintha a sajátja volna, meghúzta kezén a rábugyolált kötetet, s megint cselekvőképesnek érezte magát. „Mindjárt visszajövök...” – vetette oda az erdőörnek, de az nem törő-

dött vele, a whiskys üvegből próbálta kicsalogatni az utolsó csöppeket. Odalenn az ismeretlen nő egyre jobban belelovalta magát a sírásba. Xiapo megtapogatta hátsó zsebében lapuló pisztolyát, és elhagyta a padlást. A kötés a kezén már nem sokat ért, a tenyere makacsul vérzett, egy-két csöpp a padlóra hullt.

Még éjszaka volt.

Lívia futni próbál, de a sportcipője beragad a sárba, ronggyá foszlott jelmeze a faágakba gabalyodik, a nyakába szakad az eső, fázik és éhes. Fél. „Ha félsz a sötétben, énekelj...” – mondta valamikor a nagypapja. Erdő mélyén, esti-i csendben, hallod a csalogány é-édes da-alát, szívedbe zengeni bána-atát... „Az én saját külön melankóliám, sok alkatrészből összekeverve, sokféle anyagból leszűrve...” A Tapasztalás Útján vagyok. Nagy szavak, nagy hazugságok. Azt mondták, törjem át a korlátokat, voilà, át vannak törve. Az erdő a városba vezet. Reggel lesz, mire odaérek. Becsengetek, ő résnyire nyitja az ajtót, rám néz, én ránézek, borostás lesz, kialvatlan, köpenyén festékcseppek, szemében az ő külön szomorúsága, „már vége...” – mondom majd, bólintani fog, „soha többé...” – ígérem majd, ő nem válaszol, de kitárja előttem az ajtót és bemegy a szobába, visszaül az állványhoz, folytatja a munkáját, festi azt a különös tájat. Én vizet iszom, zuhanyozok, kidobom ezt a nevetséges ruhát, takarítok, mosogatok, rendezgetek, teszek-veszek, teát főzök, belélegzem a jázmintea illatát... Még mindig félek, nem tudok kikeveredni az erdőből...

A vihar meg erősödik, villámlás, mennydörgés, tiszta opera, Rigoletto zsákban cipeli Gildát, istenem, jönnek...

A sötétből bukkantak elő. Nagydarab, bőrkabátos férfi, fején bőrkalap, a Szekta tagja (ott ült a meghallgatáson), és Helga, szakadt esőköpenybe burkolózva. „Hohó! – mondta a bőrkalapos –, meglett a mi kis szökevényünk... Most visszamegyünk a bázisra...” Lívia ellenkezett, a bőrkabátos szerződösszegésről beszélt, a következményei borzasztóak lesznek, tette hozzá fenyegetően, Helga is közbeszólt, „aláírtad, hogy szerződösszegés esetén joguk van erőszakot alkalmazni...”, „örültség, én ezt nem írtam alá!” – tiltakozott Lívia, „elmondjam, hogy tört el a lábam?” – suttogott Helga, „ez csak rossz álom”, gondolta Lívia, és egy terebélyes geszte-

nyefa menedékébe húzódott. „Vigyázz!” – sikoltott akkor Helga valami különös megérzéssel, és erőteljes mozdulattal messzire taszította Líviát. Egy másodperccel előbb, mint ahogy a villám belecsapott a fába. A fa kettétört, ők sértetlenek maradtak.

Ezt akár csodának is nevezhetnénk. De talán helytállóbb a feltevés, hogy a csodák nem a természeti törvényeknek mondanak ellent, hanem csak annak, amit mi e törvényekről tudunk.

...A menedékháznál drámai körülmények fogadták őket. Az öreg erdőőr eszméletlenül hevert a bejárat előtt, alig lélegzett. A három bőrönd a közelében – kinyitva, kiürítve. Az ismeretlen harmadik nő nem mutatkozott, és Xiapo sem volt látható, mielőtt azonban eltűnt, bejárta a házat, ezt a padlón látható vércseppek bizonyították.

Amikor felkelt a nap, a festő elindult a városból, hogy megkeresse Líviát.

Szentgyörgyi Zsolt

PESSZIMIZMUS

Valójában már a legelső napokban komolyan megfogalmazódott benne a gondolat, hogy keresésére indul, elvégre mégiscsak törvényes hitvesét tisztelhetette Livia személyében, de ilyen-olyan mondvacsinált okokból végül mindig elállt szándékától.

„Meg aztán hol is kereshetném? – érvelt magában. – Ebben a sűrűn lakott, terjedelmes városban egy líviányi ember csupán körömfeketényi, mértani pontnak számít.”

De ahogy telt-múlt az idő, egyre inkább nyugtalanította a megmagyarázhatatlan távollét. „Ugyan hol tartózkodhat jelenleg?” – tette fel a kérdést napjában százszor is, ám minden esetben arra a meggyőződésre jutott, hogy intuitív módon aligha adhat választ, így aztán a logika szigorát hívta segítségül.

„Livia úgy ismeri a várost, ahol született és ahol egész eddigi életét töltötte, akár a tenyerét, tehát A) egyértelműen kizárható, hogy eltéved az utcák labirintusában, B) ha esetleg mégis eltévedne, egyszerűen taxiba száll, és a taxisofőr minden további nélkül hazafuvarozza. Következésképpen Livia nyilvánvalóan nem a városban, hanem a környező erdőkben tévedhetett el” – fejtegette az aggódó férj, és szinte már látta is lelki szemei előtt hitvesét, amint környezetidegen elemként, tanácstalanul bolyong a sűrű rengetegben.

Mint a festők általában, ő is közepes termetű, szakállas¹ ember volt, egyszóval olyasvalaki, aki kis ráfordítással elsőrangú turistává alakítható.

Megjelenése alapján aligha sejtették a hajnali villamos fásult tekintetű utasai, hogy mielőtt Líviával megismerkedett és véglegesen a festészet mellett tette le voksát, Krüger álnéven² kalandos események főszereplője volt a távoli Afrikában. Legtöbbször az irigylésre méltó, kedélyes kiránduló prototípusát látták benne, és nem is gyanították, miféle sötét gondok gyötrik.

Lívia eltűnése mellett főképpen az nyugtalanította, hogy nem talált épeszű magyarázatot, miért hozta magával a revolverét, és ami még ennél is rosszabb, tulajdonképpen abban sem volt biztos, hogy tényleg magával hozta-e. Utastársai fürkésző tekintete előtt mégsem boríthatta ki a hátizsákját, hogy ellenőrizze, miként is áll a helyzet, így egész úton bizonytalanságok között őrlődött.

Ugyancsak kedvezőtlen előjelnek vélte, hogy a szokásostól eltérően, eleve pesszimistán ítélte meg ügye kimenetelét, és már-már arra a következtetésre jutott, hogy talán jobb lett volna még néhány napot várni, hátha Lívia időközben szerencsésen megkerül.

Eredetileg úgy tervezte, hogy valahányszor szembejövő turistákkal találkozik, udvariasan köszönti őket, majd több szem többet lát alapon, néhány keresetlen szóval, röviden megtudakolja, találkoztak-e útjuk során egy Líviára emlékeztető személlyel, de hamarosan be kellett látnia, hogy a körülmények sajátos összejátszása folytán, a gondosan kidolgozott haditerv kisebb módosításokra szorul.

¹ Lívia számára ez a bizonyos szakáll gyakran csupán hétköznapi borostának tűnt, és valóban nehéz eldönteni, kinek volt igaza. Ugyan ki merné magára vállalni a felelősséget, hogy egyszer és mindenkorra határvonalat húzzon? Megállapítsa, hol végződik a borosta, és hol kezdődik a szakáll?

² Akkoriban meglehetősen büszke volt az elegáns trükkre, hogy az elméletileg végtelen számú, lehetséges álnév közül, éppen a Krügerre esett a választása, hiszen így két legyet üthetett egy csapásra. Egyrészt, mivel a valódi neve is Krüger volt, senki sem gyanította, hogy ő tevékenykedik Krüger álnév alatt, másrészt, ha esetleg mégis gyanúba keveredik, senkinek sem jut eszébe, hogy a hivatalos iratokban szereplő név álnév is egyben, így nem kellett lebukástól tartania.

Talán a kisebb-nagyobb megszakításokkal éjszaka óta zuhogó eső, talán valamely más, ismeretlen ok következtében, egész délelőtt egyetlen szembejövő turista sem tűnt fel a láthatáron, így aztán maga is egyre fogyatkozó bizalommal követte az ösvények kacskaringós nyomvonalát, mintha folyton az eltévedés és az el nem tévedés közötti vékony határmezsgyén egyensúlyozna.

Pedig annak idején valósággal csodájára jártak tájékozási képességének. Az egyik nevezetes alkalommal például az is megtörtént, hogy tévedésből több napon keresztül egy csaknem hasznavehetetlen, elrongyolódott Párizs-térkép alapján járta London utcáit, mégis mindenhová tökéletes biztonsággal eltalált.

Ezúttal azonban már-már meglegyintette a pánik szele. Most értette csak meg igazán, hogy a festői szépségű látvány ellenére az erdő olyan terep, ahol nem csupán a tapasztalatlan Líviát, hanem minden kirándulót az eltévedés veszélye fenyeget.

Úgy tűnt, beigazolódik korábbi balsejtelme. Percről percre egyre sötétebben látta a helyzetet, és mivel felelőtlen módon elmulasztott esőkabátot hozni, kora délutánra óhatatlanul is az a benyomása támadt, hogy a háborítatlan természeti környezetben hulló csapadék lényegesen nedvesebb a megszokott, városi esőnél. Ez persze illúzió volt csupán, ám amikor valamivel később megpillantotta a tisztáson álló, elhagyatottnak tetsző turistaházat, az első gondolata az volt, hogy itt talán megszáráthatja átázott ruháit, és habozás nélkül benyitott az ajtón.

Odabent halványan derengő, áporodott félhomály fogadta. A levegőt a kitakarítatlan és idővel csaknem kitakaríthatatlanná váló, régimódi szobák fanyar aromája lengte be, de az adott körülmények között mégis valahogy otthonos volt mindez, mintha valaha már járt volna itt, és személyes ismerősei, sőt, meghitt barátai között tarthatná számon a menedékházat kezelő turistaszakosztály elnökét.

A nagyobbacska központi helyiségből ajtó nélküli, keskeny átjáró vezetett az örökös szürkületbe süllyedt, magányos konyhába, amelynek sarkában egy máshonnan kiselejtezett, terebélyes sparhelt terpeszkedett. A sparhelt tetején lévő kisebbfajta alumíniumedény szerényen hirdette, hogy

teafőzési lehetőség is várja a vándort, de Krüger egyáltalán nem volt szomjas, és figyelmét különben is inkább a központi helyiség alapos szemrevételezése kötötte le.

Rögtön az ajtó mellett ugyanis egy lepattogzott festékű láda kuporgott a homályban, és még ennél is figyelemreméltóbbnak bizonyult a terem közepén lévő vaskos asztal, valamint ennek közvetlen környezete. A láthatóan sebtében összetákolt, régi bútordarab körül szám szerint hat, azaz 6 db egyforma szék állt, és ezek közül négy éppen használatban is volt.

Az asztalfőn maga Lívia ült, mellette egy ismeretlen, bőrkabátos férfi, és mintha mindez nem volna elég, a másik oldalon szám szerint kettő, azaz 2 db ismeretlen nő foglalt helyet, akik Líviához hasonlóan rikító színekben pompázó, flitteres ruhát viseltek.

Mind a négyen megütközve bámultak, és egy pillanatra Krüger is megdöbbsent.³ Egyfelől örült, hogy annyi idő után végre személyesen üdvözölheti kedvelt Líviáját, másfelől viszont első pillantásra egyáltalán nem volt bizonyos, hogy ez a Lívia valóban az általa keresett Lívia-e.

A helyiségben uralkodó fényviszonyok közepette először mindössze annyit sikerült megállapítania, hogy az asztalnál ülő négy személy közül az egyik nagy vonalakban hasonlított hitvesére, és csupán néhány lépéssel közelebb lépve tudta biztonsággal beazonosítani.

„Ez a fej kétségkívül Lívia feje, és a fej tetején növény, kusza hajkorona itt-ott, nyomokban Lívia hajkoronájára emlékeztet” – észrevételezte megkönnyebbülten, és ha mosolya továbbra is meglehetősen kényszeredettnek tűnt, az csupán azért volt, mert némileg feszélyezte a jelenlévő társaság, valamint a helyzet újszerűsége. Úgy érezte, váratlan betop-

³ A megdöbbenésnek nincsen mértékegysége. Pontos mérésének egy-egy, nemzetközileg elfogadott rendszere jelenleg még kidolgozásra vár, ám hogy mégis legalább közelítő képet kapjunk Krüger megdöbbenésének mértékéről, talán azt lehetne mondani: annyira megdöbbsent, mint az a bizonyos kínai, aki a reggeli órákban felmászott a padlásra, ahová találkozt beszélt meg egy bizonyos erdőőrrel, és amikor néhány perccel később az órájára pillantott, azt kellett látnia, hogy időközben, egyik pillanatról a másikra, csaknem éjfél lett.

panásával éppen valami javában zajló, fontos megbeszélést szakított félbe, és a Livia mellett ülő bőrkabátos férfi boszús arckifejezése csak megerősítette ezt a benyomást.

A váratlan szerencse ellenére eléggé pesszimistán ítélte meg a helyzetet. Különösen az nyugtalanította, hogy ha az eső nem áll el idejében, kénytelenek lesznek a menedékházban tölteni az éjszakát, nehogy Livia véletlenül meghűljön a hazafelé vezető, hosszú úton.

„A tüdőgyulladás bizony nem tréfa dolog” – morfondírozott sötéten, de igyekezett elhessegetni a kellemetlen gondolatot, és már éppen arra készült, hogy illően bemutatkozzon, majd néhány lényegre törő, gyors kérdéssel megbizonyosodjon Livia hogyléte felől, amikor váratlanul kopogtak.

Bár az avatatlanok számára minden kopogás többé-kevésbé hasonló, ezen a téren is léteznek nemzeti sajátosságok, így bizonyos apró jelek alapján a tapasztalt Krüger rögtön tudta, hogy egy külföldi, pontosabban valószínűleg egy távol-keleti származású illető kopog, és még a társaság többi tagjánál is nagyobb kíváncsisággal fordult az ajtó felé.

Levendel Júlia

LÍVIA FUTÁSAI

Hogy miért kopogott a pár órája – véres és viharos körülmények közt – elhagyott turistaház ajtaján Xiapo-Lau (mert valóban ő kopogott), azt a jelenlévők egyike sem találta megmagyarázhatatlanabbnak, mint az örökké tartó éjszaka, pontosabban az aznapi hajnali derengést átmenet nélkül követő éjszakai sötétség megannyi eseményét. Még a városi lakásából reggel induló, és délutánra csuromvizesre ázó Krüger is tartózkodás nélkül benyitott a lepusztult, nyilván évek óta nem üzemeltetett, de egykor akár tucatnyi kirándulónak is kellemes szállást kínáló erdei házba. Úgy tűnt, hőseink – legalábbis a központi helyiségben ekkor ülő-álló hat ember – számára olyan zavaros lett a saját történetük, hogy finomabb jelenségekre képtelenek voltak felnesszelni. És a kínai kopogása legfeljebb szokatlannak, jó, mondjuk észszerűtlennek nevezhető. Kérdés, kopogott-e egyáltalán, mert nyomban nyitotta is az ócska, megvetemedett ajtót – talán a lökést-surlódást hallotta Krüger kopogásnak? –; a döbbenet rámeredő emberek láthatóan őt is meghökkenítették. Mindenesetre már bent volt, és magas, szinte női hangon hadart valamit. Kínaiul? Angolul? Magyarul? Netán a namíbiai bennszülöttek oshivambo nyelvén vagy a Namíbiai Köztársaságban élő fehérek afrikaans nyelvén? Hiszen még azt sem lehetett eldönteni, vadul fenyeget vagy ijedten mentegetőzik. Lívia később szentül hitte, hogy Xiapo Krügerre kiáltott: „elő ne vedd a fegyvered!”, vagy „vigyázz, nálam is van revolver, és én gyorsabb vagyok!” – de elna-gyolt „később”-et emlegetni, mert valóban sokkal, sokkal

későbbi, jószerével egészen más történet lesz, amelyben emlékezni fog erre a jelenetre – már ha a távoli jövőben egyáltalán lesz még Lívia-történet.

Mióta csodával határos módon megszökött abból a hegyi házból – vagy egyszerűen engedték, hagyták, hogy elhitesse magával: leleményesen kijátszhatja fogvatartóit, kivárták, hogy bimbózó önbizalmával még nagyobbat buktázzon, mikor rádöbben a lehetetlenre; persze, a mindenkori fogvatartók ezt mindenütt és mindenkor így csinálják: lazítanak cseppet a gyeplőn, két perc múlva az önfejlően nekiiramodó szép, szőke fürtös fejecskeje akkorát koppan, hogy örökre elmegy a kedve az önállószkodástól –, mégis tény, hogy Lívia akkor hajnalban – Ūristen! lehetséges, hogy ez ugyanennek a napnak a kezdete volt?! – menekülőnek érezte magát, éhesen, szomjasan és még nagyon kábán futott. Rengeteget futott, miközben intette magát, hogy ne kapkodjon, lassabban szedje a levegőt. Az utóbbi évben három különböző, hiteles ember megjövendölte neki, hogy hiperventilláció okozza majd a halálát, a háromból az egyik Krüger volt – hiába, még nem akaródzott, hogy férjének nevezze, akár magában, de hajlamos volt patetikusan a megmentőjének, sőt, őrangyalának mondani –; Krüger nemcsak jósolgatott, hanem szakszerűen elmagyarázta a helytelen légzés veszedelemait, és különleges jógyakorlatokra taníttatta. De Líviát nem lehetett tanítani; szabadnak és öntörvényűnek gondolta magát, pedig csak szeszélyes és önző volt – és nagyon sebezhető.

Hat esztendővel ezelőtt, éppen a huszadik születésnapján, egy rajziskolában találkozott a furcsán hallgatag Krüggerrel. Mióta elköltözött az anyjától és otthagya a valóban nem neki való kereskedelmi főiskolát meg azt az utazási irodát is, amelyik készséges munkáltatóként egy esztendeig fizette a tandíját, Lívia állandó pénzzavarban volt. Sokféle alkalmi munkát vállalt, barátainak kérkedve-nevetve mesélte, hogy a kevéske pénzmag reményében milyen kalandokba keveredik; megesett, hogy megbízója fizetés helyett szájba vágta – többen egyszerűen felszívódtak; a rajziskolabeli aktmodellség békésnek és unalmasnak ígérkezett. Három órát csak kibír nyüzsgés nélkül! Meztelenül ült egy sötétkék drapéria előtt – szemben tíz-tizenkét rajztanonccal. Azt

hitte, a borostás, kopaszodásnak indult, negyvenesnek lát-szó Krüger is tanár, mert előtte nem volt karton, nem is igen ült le, a rajzolóknak között járkált, figyelte, mit csinálnak, egyik másikukhoz közel hajolt, súgott is valamit, bizonyára instruált; de nem, nem tanított Krüger, mert maga is kötet-lenül tanult, pontosabban csak tájékozódott. Aztán úgy dön-tött, ő másféle képeket akar festeni, s az iskolás rajztudásra nincs szüksége. Sohasem mutatkozott be Líviának. Amikor először szólt a lányhoz, magabiztosan utasította: „öltözz fel és gyere hozzám, gyalog megyünk, öt perc az út!” És Lívia elment hozzá. Kettesben vacsoráztak a nagy, kopár konyhá-ban, s első este is sokat, bensőségesen hallgattak, mintha hosszú évek óta élnének együtt. Krüger megvetette az ágyát, „ott a fürdőszoba, szólj, ha szükséged van valamire, a műteremben leszek”. Még „jó éjszakát” sem kívántak egy-másnak. Lívia úgy vélte, a férfi megérezte, hogy ő veszélye-sen magányos, csóró, segítségre szorul, s mert igazán jósá-gos és nagylelkű, nemcsak nem vár ellenszolgáltatást, de gondosan kerüli még a kétértelmű pillantásokat is. Mind-kettőjüket megalázná az erotikus kapcsolat.

Vagy a fiúkhöz vonzódik.

Vagy aszexuális.

Két héttel később Krüger ajánlotta – nem, inkább akkor is rendelkezett –, kössenek házasságot. A két tanút Lívia hozta. Aztán minden ugyanúgy folytatódott. A férfi kezdet-ben szűkszavúan közölte, hol található törülköző, párnahu-zat, olló vagy dugóhúzó, s később azt is, hogy a hűtőszek-rény tetején – oda is bökött – egy festett fadobozban mindig lesz valamennyi pénz a napi kiadásokra. Lívia vacsorát fő-zött, gyerekbuzgalommal terített, Krüger bólintása boldog-gá tette, nekibátorodva sajttal, felvágottal, gyümölccsel töltötte föl a jégszekrényt, és visszafogottan magának is vásárolt, fehérneműt, farmert, kozmetikumokat. Fogalma sem volt, mennyi pénze van a férjének, s mennyit illő el-vennie. Néha külföldi műgyűjtő jött hozzájuk, az egyik ré-gimódián kezdet csókolt Líviának, mind angolul tárgyalt a férjével – Lívia tudta, hogy angolul beszélnek, de nem értet-te, mit –; s az is megesett, hogy Krüger szakszerűen becsomagolta pár festményét, taxit hívott, de nem említette, ho-vá viszi vagy kik veszik meg a képeit. Az eladásokból éltek?

Ha elutazott Krüger (mert gyakran utazott, és olykor több napig is elmaradt), annyit mondott, hogy „csütörtökig biztosan nem jövök meg”, és Livia sem mesélt, kikkel és merre csatangol, hol aludt, ha nem otthon. Nem zavarták egymás szabadságát. Különben sok időt töltöttek a lakásban. Krüger általában délelőtt festett, és úgy tűnt, nem bánja, ha Livia bejön a műtermébe, megáll mögötte, figyeli a mű alakulását.

Pár hónappal ezelőtt a megpakolt, több emeletes fémállvány legfelső szintjén Livia felfedezett egy óriás mappát. Törlőkendővel és tollseprővel állt a létrán (ha Krüger betoppan, lelkiismeretes háziasszonynak látja, aki a nehezen hozzáférhető helyeket is takarítja), így le kellett jönnie, majd papírral, ceruzával visszamásznia, hogy lerajzolja magának a különös, első látásra megjegyezhetetlen ábrát, és lemásolja a nyomtatott, nagybetűs szavakat: UNITY, LIBERTY, JUSTICE. Vastag, fehérrel keretezett, vörös sáv szelte ketté átlósan a mappára ragasztott poszterképet, a felső, kék háromszögben sárga nap, az alsó háromszög sima zöld. És a régen festett, még egészen más jellegű-témájú képek közé suvasztott tartóban egy fehér póló volt. Rajta ugyanez az ábra. Livia egy internet-kávézóban kezdett nyomozni: mindenekelőtt bepötyögtette a Google keresőbe a három szót; elsőnek a Namíbiai Köztársaság Wikipedia-ismertetője jött be, és vagy huszadik helyen egy izgalmas, személyes szabadsággal és nagy lehetőségekkel kecsegtető egyesület honlapja. „Gyere el hozzánk, és máris közénk tartozol!”

Amikor Krüger rátalált a turistaház központi szobájában (hogy sikerült idekeverednie?, hogy nyomozott utána a férje?, a rendőrséget is riasztotta már?, mennyi idő telt el közben?), nemigen mert a férfit nézni.

Hányszor kell még Krügernek megmenteni őt?! És soha, soha sem tesz neki szemrehányást?

De mielőtt bárki nyikkant volna, belépett a kínai. Vízhatlan dzsekije alól kilátszott a fehér póló, rajta a Namíbiai Köztársaság zászlaja.

Handi Péter

A NAGY ZSUBÓ

– Majd mindent megmagyarázok – intette le a meglepett társaságot, és ahelyett, hogy dzsekijét összehúzta volna, inkább hagyta a cipzárnál kettéválni, nyilvánvalóan azért, hogy látható legyen pólóján a namíbiai felségjelzés. – Kérem azonban, nyomatékosan kérem, hogy fogadják megértéssel és tisztelettel a Vendéget, ha megérkezik.

Xiapo a karórájára pillantott, melynek üveglapja alatt stopperóra, barométer, iránytű, és a Föld elliptikus kilengését követő ábra volt, majd a kiöregedett balettmesterek őzből szarvassá nehezült lépteivel a kandallóhoz ment, a kályhanyílás reteszét elmozdítva felnézett a kéménybe. Mindenki láthatta a lyukból ki-villanó kékes fényt.

– A helikopter még nem landolt – húzta ki fejét Xiapo a kályhanyílásból.

Krüger a torkát reszelte, ami nála a vérnyomás emelkedését jelezte.

– Eltájolhattam magam...

Livia ruháján erre a megmaradt flitterek táncba kezdtek, egész teste remegett. A festő talán nem is őt kereste-kutatta, az egész csak ürügy volt, álcázás, valami gigászian ördögi terv érdekében, aminek ő is részese, hiszen egyszer... Mielőtt azonban gondolataiban továbbcikázott volna, a kínai Krügerhez fordult:

– Nem értem! – mondta emelt hangon. – Hogyhogy eltájolta magát? Az volt a megbízás, hogy a periszkópot a kéményből a hegyi tisztás felé fordítja! Ha jól tudom, egy egész aranyrudat kapott ezért!

Krüger a fejét vakarta.

– Most nem a párizsi térképről dolgoztam, ez lehet az oka... Az isztambuli utcákat behelyettesítettem a budai útvonalakkal, ezek úgyszólván fedik egymást, még a magyar–török időből... Ha a két város térképét egymásra tesszük, hát hasonmások. Ki gondolta volna, hogy a Bécsi kapu tér alatt a karsztos képződés tektonikusan befolyásolja ezeket a vonalakat... Nem az én hibám...

– Lárifári! – dobbantott Xiapo.

Erre mindenki felkapta a fejét, mert kínaitól ritkán hallani ilyesmit; csak Kutács bácsi hümmögött, aki időközben magához tért. Neki persze kisujjában volt a mandarin szöszedet, és jól tudta, mire képesek a sárgák.

– Londonban könnyebb volt eltalálni akkoriban – bólogatott a festő anélkül, hogy érdemlegesen választ volna Xiapo kifakadására. – Ott működött az ópárizsi térkép, mert a La Manche csatorna... a két országot... De...

– Mi van az aranyrudakkal? – szólalt meg Livia, legyőzve undorát, és összehúzta magán ruhája cafatjait. – Hol vannak az aranyrudak? – ismételte, miután nem kapott választ.

Ebben a pillanatban kitárult az ajtó. Mindenki odanézett. Közel kétméteres alak lépett be. Bőrdzsekit és bő posztónadrágot viselt, lábán gumicsizmát, fején fekete kalap trónolt. A dzseki széles vállán rangjelzés csillogott paszománnyal és hajlongó pálmaággal. A férfinak egyébként kávéfekete arca volt, két szem kockacukorral és kiskanál-szerű füllel, szalvétaként elterülő robusztus körszakállal. Ennek ellenére Kutács bácsit

egy tál húslevesre emlékeztette. A férfi lassú, de határozott mozdulattal – mintegy bemutatkozásképpen – széthúzta mellén feszülő dzsekijét. Alatta, a fehér trikón előtűnt a Namíbiai Köztársaság zászlaja, szakasztott hasonmása a kínai pólójának.

– Zsuból! – kiáltotta tiszteletteljesen Xiapo, és térdre rogyott, holott Kínában ez nem szokás.

A férfi megrázta magát, egy rántással félrelökte az érkezésekor leszakított ajtókeretet. Porfelhő szállt fel – ez némileg puhított a dermedt jeleneten.

A néger óriás fenyegetően előrelépett, tekintetét Krügerre és Xiapóra szegezte. A kínait, ahogy lassított felvételként emelkedett a térdelésből, félúton érte a tekintet.

– Kegyelemteljes bocsánataért esedezem, felség! – dadogta angolul. Krüger suttogva szinkrontolmácsolt. – Nem tehetek róla, hogy ez az ostoba alak elszámolta magát. (Krüger rezzenéstelen arccal fordított.) A tisztáson, ahol felséged helikopterének le kellett volna szállnia, nemrégiben fakitermelő telep létesült. Ráadásul a periszkópot Kínában gyártották. A tükörreflex ferde volt. De hát minden jó, ha vége jó, tartja egy itteni közmondás, noha errefelé rendszerint eltart a dolog némi ideig. Az aranyrudak természetesen rendelkezésére állnak a hatalomátvételhez, itt a harmadik bőrröndben... Foglaljon helyet, felség, hogy engedelmével vázolhassam a jelenlévőknek azt, amit magam is értek belőle.

A jövevény, úgy tűnt, habozik kissé, majd beleegyezően bólintott. A kínai intésére alája toltak egy meggyfából faragott padkát, melyre a hegymászásba belefáradt turisták csapják érkezéskor hátizsákjaikat. A férfi leült. „Így mintha egy tál lencsefőzelék volna” – mustárgatta magában Kutács bácsi.

A három nő őrangyalként állt a padka mellett, Livia ezüstflitteres ruhacafatjai egyfajta tróntermi előkelő-

séget kölcsönöztek a helyszínnek, de ezt ők nem tudhatták. Még nem. Xiapo feléjük fordult, és magyarul folytatta:

– Kedves barátaim! Bármilyen hihetetlen, de Nagy Zsubó, Namíbia jövődő trónalapítója ül körünkben. Egyesek talán fantasztikus véletlennek gondolhatják, de akárhogy is van, a tényeket el kell fogadnunk. Most már benne vagyunk, a szálak összefutnak. Csak a lényegre szorítkozom... A felség útban van a fővárosba, Windhoekba, s miután legálisan ugyancsak útban lenne, szükségképp illegálisan, és magyarországi kerülvél kell megtennie a hosszú és fárasztó utat grönlandi önkéntes száműzetéséből, ahol egy isten háta mögötti fehérmárvány palotában élt gyermekkorra óta. Száműzetése minden percében arra gondolt és azért tevékenykedett, hogy megdöntse a namíbiai köztársasági formát, majd átvegye a hatalmat, amire kizárólagos jogot formál anyai szépapja révén. Ez a távoli ős ugyanis, még a 19. század végén, a német gyarmatosítók idején megalapította az első oázist, és belebotlott néhány arany- és gyémántbányába, melyeknek működtetéséért cserébe a német császár okiratban hatalmazta fel a királyság megteremtésére, s a papír ma is a család birtokában van. A végrehajtás évről évre húzódott, mindig csak a bányák szerepeltek az előtérben, aztán megjött az első világháború, jöttek a dél-afrikai hatalmak, a sorozatos harcok, és az ország köztársasággá válása és függetlenségének deklarálása előtt Nagy Zsubó szerint egyszerűen elmulasztották bevezetni a királyság, avagy a monarchia intézményét, ami aztán a későbbiekben történelmileg megdönthető. Ezt a hiányzó láncszemet hivatott ő uralkodóként betölteni, kiigazítva a történelmi sorrendet. Amint látják, máris ragaszkodik a királyi titulushoz, környezete felségnek szólítja és hódolattal övezi. Ezt igen megkönnyítik a jövődő namíbiai királyság felvirágoztatására rendelkezésre álló

aranyrudak és gyémántok, amit őfelsége édesapja Grönlandra távozta előtt bölcs előrelátással kimentett a család bányáiból. Londonban ismerkedtünk meg. Oda orvosi kezelésre érkezett egy csúnya büttyökfertőzéssel. Akkoriban ott praktizáltam, sikeresen alkalmaztam egy ősi kínai gyógymódot, közben tudomásomra jutott őfelsége helyzete, és mit kerteljek: megnyert az ügynek. Azonnal felismertem, hogy szükségünk lesz egy nálam gyakorlottabb szakemberre, ezért őfelsége jóváhagyásával felfogadtam Krüger urat. A megbízatása kettős volt: egyrészt el kellett készítenie őfelsége portréját, amit majd windhoeeki palotájában kiállít. A festményt névlegesen öt aranyrúddal honorálta, azért névlegesen, mert ez lesz fizetőeszköze a hatalomátvételt elősegítő elemek számára. Meg néhány gyémánt. A hatalomátvételi kísérletnek most eljött az ideje. Mint-hogy azonban Grönlandból Namíbiába igen hosszú az út, úgy határoztak, hogy legjobb megszakítani s megpihenni valamelyik európai városban, hiszen nem volna előnyös, ha egy fáradt és időeltolódástól is meggyötört trónalapító szállna le a gépről, akit a nép esetleg összetéveszt egy seprőre aggatott felmosóronggyal. Itt jött Krüger úr második megbízatása. Térképészeti tudását latba vetve számításokat kellett végeznie, és ez a menedékház bizonyult földrajzilag is a megfelelő pontnak. Itt tartunk. Őfelsége, amint látják, fáradt és szótlan. Beszéli az angolt, de leginkább hazája őslakosságának nyelvén, az *oshinambón* értekezik.

Xiapo elhallgatott, mert a Nagy Zsubó megmozdult a padkán. Mindenki meredten figyelt. Az önkéntes, szaggatott ruhájú őrangyalok hátrább rebbentek. A trónkövetelő megszólalt:

– Nagyon szépen mondta, Xiapo. Felmosórongy. Igazán szép.

Így, magyarul.

Horgas Béla

A KÍSÉRLET

– Felmosórongy?! – kiáltott a bőrkabátos, bőrkalapos, sötét szemüveges férfi, s már azért is odakapta fejét a társaság minden tagja, mert eddig egy kukkot se szólt, de nem lehetett észre nem venni, hogy ott van, most meg már föl is patant ültéből, mintha végszót hallana, és mosolyogva, bólogatva folytatta: – Ha felmosórongy, akkor van szerencsém bejelenteni: ebből ennyi, egyelőre, elég... Mondhatnám úgy is: gyerekek, itt a szünet ideje...

– Mi van? – vakkantott Zsubó ingerülten a kínainak, de Xiapo csak megrántotta a vállát, és ráripakodott a kalapját szinte köszönésképpen leemelő, sötét szemüvegét a feje tetejére toló bőrkabátosra:

– Miből elég, és milyen szünet?! És ki maga egyáltalán? És hogy kerül ide, mi?!

„Oh, my lord!”, nyögte a Livia és Helga közt ülő őrangyal, s ez ugyancsak ismerősen hangzott a kínainak, de nem volt ideje töprengni, hogy honnan, mert Zsubó újra mordult:

– Tovább!

– Hogy merészel gúnyt űzni a fenség tréfájából? – folytatta Xiapo buzgón, előhúzza revolverét, mire a három nő egyszerre sikkantott, Krüger pedig kínlódván próbálta emlékezetébe idézni, hogy a hátizsákja melyik rekeszébe dugta a saját fegyverét.

A bőrkabátos rendületlenül mosolygott, de most már csóválta a fejét, és mutatóját is fölemelte.

– Nyughasson már, Xiapo! A turistaház be van kamerázva, mindent látnak a központban, és ha engem vagy a társ-

némat – itt a középső őrangyalra mutatott a bőrkabátos – bármilyen atrocitás ér, önt likvidálják a szakértőink. A pisztolya egyébként színházi kellék...

– Mi van?! – üvöltött Zsubó.

Xiapo meghúzta ravaszt.

Dörrenés hallatszott, láng és füst csapott a mennyezetig, mintha felrobban volna a kínai kezében a revolver.

Amikor a füst eloszlott, a bőrkabátos elkomolyodva, engedékenyen és finoman gesztikulálva válaszolt, mintegy visszalőtt szavaival Xiapónak és a rámeredő társaságnak:

– Na jó, ennyi még belefért, de most már csakugyan elég legyen. Figyeljenek rám, és próbálják felfogni, amit mondok. Nem azért vagyunk itt, amit gondolnak... Nem! És eljött az ideje, hogy megtudják...

A bőrkabátos ekkor jelentősegteljesen megnézte óráját, aztán leengedte sötét szemüvegét.

– Mi itt most mindannyian egy tudományos kísérlet és felmérés szereplői vagyunk, jómagam is, aki a projektet vezetem, amelynek szerteágazó célkitűzése többek között a képzelet és a valóság elemzése a véletlen vonatkozásában, de mindig a tények, a mindennapi történések, az átlag alapján... Ne szóljanak közbe, mindent megmagyarázok! A kísérletet és a reagálások eredményét, elemzését, az egész tevékenységet nem jelentéktelen intézményi háttér birtokában végezzük, és eszközeink köre a tudás megszerzése érdekében valójában végtelen. És, hogy úgy mondjam, akármit megtehetünk... Érthető, ugye? Ha mégsem, csak kérdezzenek, a kísérletben az is benne van.

– Mi van?! – bődült harmadszor is Zsubó.

Krüger megköszörülte a torkát, s mintha Zsubó ott sem volna, a bőrkabátoshoz fordult:

– Nem világos, miben vagyok benne, és mutatkozzunk be talán. Krüger a nevem, hallhatta. Festek, és a feleségem, Livia keresésére indultam, de azt se tudom, hogyan találtam rá itt: nem véletlenül, ez nyilvánvaló... Xiapót ismerem, az urat – itt Kutácsra bökött –, nem... És önt sem!

– Én igen! – vágott közbe Helga. – Ott ült a szekta vezetői között, ott volt a várban, mindenhol ott volt! Sohasem szólt, de ott volt... A Bőrkabátos! Ez a neve! Vagy tévednék?

– Tévedne – biccentett a bőrkabátos –, de ennek nincs jelentősége. Egyébként Albert vagyok. Megfelel?

Megint az óráját nézte, aztán az ablakhoz lépett, és kinyitotta, a sötétzöldre mázolt, durva lécekből eszkábált zsalukat gondosan kitámasztotta. Áradt be a vihar utáni napsütés és az erdő illatos hűvöse, kisöpörte az áporodott szobát. A turistaház belseje még nyomorúságosabbnak látszott az erős világosságban, de a lélegzet legalább jólesett. A bőrkabátos is elégedetten jegyezte meg, mintha parancsát teljesítette volna az időjárás:

– Végre elállt az eső... Gyalog is mehetünk.

Visszafordult a szoba belseje felé, szembe a rászegeződő pillantásokkal.

– Hova mehetünk? – kérdezte Zsubó.

– Ahova akarnak – vonta meg a vállát a bőrkabátos. – Felőlem akár Namíbiába is, egyenesen a koronázási menetbe, ha elhitték Xiapo szövegelését.

– Nem szövegeltem! – csattant fel Xiapo. – Maga szövegelt! Valahogy kicselezte a revolveremet, és leadott itt egy süket dumát a kamerákról! Hol vannak?! Mutasson már egyet! Azt hiszi, lehet összevissza beszélni? Azt hiszi, felülírhatja a mi történetünket? Mit szórakozik itt?

– Nem szórakozik! Üldöz! – süvítette Lívia. – Ő az üldöző!

– Várjatok! – intette le őket Helga. – Én már értem! Ő a szektán belüli szekta feje. Belüli vagy feletti, mindegy. Eltaláltam, Bőrkabátos Albert úr?

– Nem találta el. Szervezetünk felette áll ugyan a szektának is, de csak olyan értelemben, ahogy a politikának, a pénzvilágnak, valamint minden nemű és rendű, rangú partikuláris érdeknek, személyes szédelgésnek, és csakis a tényszerű adatok objektív elemzésére alapoz, a tudásra számít.

– Állami intézmény?

– Államközi.

– Tehát multi!

– Jeleni... A jövő kibontakoztatója.

Albert úr, a Bőrkabátos elégedetten állt az ablaknál, gondosan törölgette a sötét szemüveget, és közben Zsubót fixírozta. Odakinn fényesen sütött a nap, délre járt az idő. Most kellene futni, gondolta Lívia.

Zsubó feltápáskodott, a nehéz vasszéket, amelyen addig ült, lábánál megmarkolva két ugrással ott termett a bőrkabátos előtt, és egészen csendesen, de jól érthetően mondta:

– Ne nézz! Bizonyíts, vagy széttöröm a pofád!

– Rendben! – bólintott Albert. – Gondoltam rá, és még ez is belefér... Meghívlak benneteket ebédre!

– Milyen ebédre, te patkány!? – bögött Zsubó, és meglengette a székét.

– Amelyiket ide rendeltem, és úgy látom – mutatott ki az ablakon –, az éthordó autó meg is érkezett.

Zsubó hökkenten bámulta a ház felé tolató kocsit, várta, hogy majd géppisztolyosok ugranak ki belőle, Kutács bácsi azonban örömmel mondta:

– Ezeket ismerem! Ezek az Imi emberei! A legjobb szállítók!

– Úgy van! – helyeselt Albert. – Most megebédelünk, beszélgetünk még, és három nap múlva pontosan délben újra találkozunk a Hársfa vendéglőben... Tudják, hol van?

– Velem nem! – vetette oda Livia.

– Ahogy óhajtja! – hangzott az udvarias válasz. – A kísérletben ez is benne van. Minden viszonyulást értékelünk. Ne féljen, semmiképpen sem marad ki a történetből.

– De én kimaradok! Félek, de kimaradok – tiltakozott furcsán elvékonyodó, dühtől el-elfúló hangon a lány. – Nem vagyok se ellene, se mellette, elegendem van, nem érdekel, nem hiszek benne, nem foglalkozom vele... Engem nem lehet befogni!

– Már hiába – rázta fejét Albert, és betessékelte az éthordókat.

Kutas József

SZEREPOSZTÁS

Kutács bácsi kitörő örömmel fogadta az ajtón betóduló, edényekkel megrakott, fehér formaruhát és piros egyensapkát viselő ebédszállítókat. Végre valami, amit én is értek, gondolta boldogan az erdőőr, aki még mindig nem tért egészen magához fejsérülése után. Végre valami, amihez nem kell magyarázat!

S már az ételes kondérok és egymásra pakolt tálcák felé szimatolt. Elég volt néhány mély légvétel, hogy megállapítsa: *mégsem* a felejthetetlen Imi és társulata részesítette őket ilyen nagyvonalú kiszolgálásban, ám ez vajmi keveset nyomott azon a bizonyos mérlegen, amelynek egyik serpenyőjében a várható lakoma, a másikon az elmúlt napok (vagy órák?, fejéhez nyúlt, bizonytalanul megtapogatta sörtehaját) tömegnyi kérdése gomolygott. Hát nem mindegy, kié a húsleves, a tört krumpli, a magyaros bab, a rizsrétegeken sárgálló kukorica, amely hőmezőn elszórt aranyrögökhöz, nuggetekhez hasonlított?! s a bor, az édes malátasör, a vörösfekete Coca-Cola? Kutács bácsi olyan közel helyezkedett az ígéretesen forró edényekhez, amennyire csak a megpörkölődés veszélye nélkül tehetette, és szemét le nem vette volna a tálakról, mintha attól tartana, hogy a hangtalanul mozgó fiatal férfiak csupán a képzelete szülöttei, s ha egy pillanatra félrenéz, rögtön köddé válnak, a semmibe foszlanak.

Régen volt az a whiskys-vagdaltos uzsonna!

Szájában, a finom falatok láttán, összefutott a nyál, étvágyát tovább tüzelték az árnyékként mozgó, fehér ruhás ala-

kok, de nem feledkezett meg az óvatosságról sem, és alaposan szemügyre vette társait – nehogy valamelyikük épp a legínycsiklandóbb sültet halássza el az orra elől. Bár megbírátkozott a gondolattal, hogy ez a néhány ember egy ideje a társául szegődött, egyáltalán nem volt biztos benne, hogy minden az ő beleegyezésével, sőt: tudtával és akaratával történt.

Kutács bácsi nem volt kezdő a szakmában – már ami a gondnokságot és az erdőbeli gondtalan bókászást illette, ám az emberi viselkedés komolyabb feltérképezését okozott neki. Figyelmesen mustrálgatta a különös ruhába öltözött nőt, a bőrkabátos, sötét szemüveges embert, aki az imént Albertnek mondta magát, a ravasz-komolykodó kínait, a behemót néget, ám közben egyetlen másodpercre sem vesztette szem elől a levesesfazekat. Nem emlékezett, mikor volt ennyire éhes; ugyanakkor maga is meglepődött, hogy az éhségtől milyen nyugtalan, egész bensője remeg.

Hát mi történik itt?, kérdezte magában Kutács bácsi, és körülsandított.

A fűszeres ételek illata betöltötte a levegőt, elnyomva a régi faház jellegzetes szagait – mintha valódi ebédlőben ültek volna. A többiek szótlanul rendeződtek el az asztal körül. Csak nehogy leverjenek valamit, figyelt riadtan Kutács bácsi, és nem mert mozdulni, nehogy ő verjen le valamit – nehogy verjen, mégis merjen, ez jött nyelvére, de nem merte kimondani. Az ételszállítók eltávoztak, odakünn csapódtak a kocsiajtók, felbőgött a motor, és az autó zúgását felfelták az erdő fáit, legalábbis Kutács bácsi elképzelte, ahogy hallgatta a játszai neszt.

Kezdeményezze, hogy lássanak már az evéshez? Asztaltársai iránti gyanakvása bonyolultabb bizalmatlanságnak adta át helyét, amikor agyába lassan-lassan beszívárogtak a bőrkabátos hangzatos szavai. Mit is mondott a fickó? Nem mindegy?, felelt gyorsan, mert észrevette, hogy az egyik lány (aki olyan nyúzott volt, mint önmaga élő-eleven karikatúrája) tétován a levesadagoló nagykanál felé nyúlt, senkire és semmire nem pillantva, mintha ők a világon se volnának, de rémületét hamarosan megkönnyebbülés váltotta fel, ugyanis a lány visszahúzta a kezét, ölébe ejtette, és né-

mán meredt maga elé, csupán laposakat pislogott jobbra-balra, mintha a menekülés útjait keresgelné.

Mit is mondott, mit is mondott?, hajtogatta Kutács bácsi magában, idegesen mozgolódva (a kánya csípné meg, hát senkinek se akar kipottyanni a szeme éhségében, csak nekem?), mit is mondott? Hogy mindenki szerepet játszik? Ilyesmit mondott volna? Hogy ők valami ízében, kísérletben vesznek részt, ami a képzeletről és a valóságról szól? Összeszorította száját, mert úgy látta, az egyik sertésszelet hirtelen eltűnik, azután megnyugodva állapította meg, hogy csupán alámerült a bőséges mártásban. Merjen vagy ne merjen?

Soha nem tartotta magát elmélkedő embernek, és valósággal irtózott az okostojásoktól, de érezte, most mégis kénytelen végére járni a dolognak. Hacsak nem vész éhen előbb. Újra a fejéhez nyúlt, még mindig lüktetett, és riadtan tapasztalta, hogy bizonyos, nem is akármilyen dolgokra nem, vagy hézagosan emlékszik. Kicsoda is ő? Kicsoda a bőrkabátos, aki Albertnek mondta magát?

Kicsoda kicsoda? Látszatra minden rendben volt, a kínai két színes pálcikát húzott elő belső zsebéből, és úgy tartotta maga elé, mint egy fegyvert, ám Kutács bácsi úgy látta, sehogyan sem stimmel... Ha rajta állna, ő bizony nem így tartaná azt a két fogpiszkálót, de nem ám! És az a hatalmas néger, Zsubó, vagy hogy hívják, aki nem is olyan régen uralkodónak hívatta magát, magától értetődő természetességgel túri, hogy hozzápréselődjenek, mintha világléletemben metrón utazott volna!

Kutács bácsi megköszöri a torkát. Szörnyű gondolata támadt (olyan irtózatot, hogy a ludaskása és a mosolygó rétes sem ellensúlyozhatta), csaknem elájult. Lehetséges, hogy ő mindezt csak álmodja? A bőrkabátos szerepekről beszélt – de hát szerepeket a színészek játszanak a színházban. Hol van a színház és hol a szereplők?

Az asztal alatt belecsípett tenyerébe. Fájt. Idáig rendben van. És mi van, ha csak képzelem, hogy fáj? Jézusmária! Kutács bácsi egész testében remegve ült a széken, és jeges verítékben fürdött. Tekintetét pánikban jártatta végig a már-már természetfelettien nyugodt arcokon (tisztá tá-

nyérnek látta valamennyit), és ez tovább növelte nyugtalan-
ságát.

A kínai elrakta a pálcikáit – akkor miért vette elő?

A fekete férfi alázatos hangon kérdezett valamit a mel-
lette ülő, rikító színekbe bugyolált nőszemélytől – mit akar?
magához veszi a legnagyobb húsos tálat?

A bőrkabátos, aki az imént maga volt a határozottság,
mintha a vállát vonogatná.

– És maga? – hallotta a jobb oldaláról.

Hogy ő? Hogy mit eszik? Őt kérdezi ez a Krüger neveze-
tű? És mi baja? Miért néz rá ilyen dühösen? Mit akar tőle? A
tányért nyújtja, vagy...?

Kutács bácsi nem tanakodott tovább. A hullámokban tá-
madó éhség elhomályosította tudatát. Felkapott egy villát,
és (finoman, hogy ne fájjon nagyon) a tányért tartó kézbe
döfte.

Kámán Balázs

A KITÖRÉS

Lívia feljajdult – vagy inkább nyögött?, nem, a furcsán mély hang mintha a hörgőjéből, a nyelőcsövéből törne fel, ökrendezésféle, nyögésnek végképp nem mondható –, de nem is a hang keltett figyelmet, hanem szeles mozdulata. Krüger azonban fakír-nyugalommal nézett a kézfejére és a nyilvánvalóan őrült erdőőrrre, sőt, elmosolyodott, mert észrevette, hogy Xiapo bal keze is sérült.

– Az öregúr mindenkit megjelöl?

– Magam csináltam, csak az ő bicskájával...

Kutács bácsi riadtan kapkodta a fejét, aztán biztos, ami biztos, maga elé húzta a legközelebbi tálat, és egyszerre kisajátítva meg védelmezve az ételt, a sűrű, mandulás mártásban úszó hússzeletek fölé hajolt. Ölelte és falta.

Megállításra érdemes pillanat! A valóságban persze semmi sem állt meg, és a helyiségben tartózkodók nem is voltak tudatában, hogy mindannyiuk tekintetét vonzotta Kutács. Mind undorral elegyült száналommal figyelték az öreg habzsolását, mintha rendezői utasításra bámulnák meg, és az önkéntelen, de ugyanoda irányuló, (irányított?), hasonló indulatokat kifejező tekintetek össze is kötötték a jelenlévőket, holott értetlenül, és ezért ellenségesen csak azt érzékelték, nincs közük egymáshoz. A fókuszálódó pillantások azonban követhetők, esetleg kitalálhatók, és alkalmas időben – legyen ez most! – a történetbe csempészhető. Az elbeszélő igenis megállíthatja a jelenetet, és a már álló, nagytűt képre mutathat: nicsak! Mint egy többszörösen kifecamodott utolsó vacsora. A középpontban – bármi-

lyen kivágatban és bármilyen szögből nézzük – a zakkant, állatként zabáló erdőőrt látjuk; ősz szakálláról barnás saft csepeg. A bőrkabátos, bőrkalapos férfi az asztaltól két lépésnyire áll, mintha némi távolságot tartó pozíciójával is uralkodna az egy helyre, egy történetbe kényszerült embe-
reken; a néger Zsubó posztónadrágban, paszományos dzse-
kiben, fekete kalapban és a namíbiai zászlóval díszített pó-
lóban a másik szélén ül, az egyforma cafrangokba
öltöztetett nők is ülnek – Helga és az „oh, my Lord”-ot sut-
togó-kiáltó, ugyancsak zavaros elméjűnek látszó őrangyal
fáradtabb egykedvűséggel –; Lívia felemelt, és valahogy a
levegőben felejtett karja a Kutács mellett álló Krüger ol-
talmazná, az állóképben így ő a legelevenebb; s még van egy
kínaink is. Reprezentatív tabló.

De a jelenet kimerevítése csakugyan önkényes. Kutács
bácsinak kár volt aggódni, rajta kívül senki sem mutatott
hajlandóságot, hogy gondúzó lakmározásba kezdjen. Úgy
tűnt, még a hatalmas termetű Zsubót sem csábította a te-
rülj-terülj-asztalka – néhány szendvicset evett a helikopte-
ren?, vagy felszállás előtt villásreggelizett a szállodában?;
egyáltalán: helikopterrel érkezett? Valószínűbb, hogy igen,
és Krüger mégsem tájolta el magát nagyon, csak a gép a fél
kilométerrel távolabbi tisztáson landolt, túl a szederbokron,
amely Xiapo festékes vödrét rejtette, s mikor a néger ural-
kodói léptekkel elindult a menedékház felé, el is repült;
bizonyára így szólt az utasítás: óvatosságból ne várakozzon,
Xiapo és Krüger majd tudja a dolgát.

Senki semmit nem tudhatott. Az elmúlt órákban egyszer-
egyszer mintha csillant volna valami értelem és összefüggés
a többszálú, talán véletlenül gubancolódott történetben –
Helga igyekezett leginkább, hogy felismerje és legalább Lí-
viával megértesse, milyen kalandba sodródtak –, de mire
valaki hozzákezdhetett a göngyölítéshez, újabb örültség,
erőszak, új abszurditás érvénytelenítette a logikus oknyo-
mozást.

A szereplők – és a szereplőink egyelőre csupa-homály
történetét olvasók is – számtalanszor tapasztalhatták, hogy
a jelenségek tetszés szerint és következmények nélkül ér-
telmezhetők. Szinte bármikor, bármelyik ajtón beléphet egy
különös figura, s olyasmit állíthat, ígérhet, fenyegethet,

jövendölhet, amely ellentmond a tényeknek és a józan számításoknak, ellentmond a figura saját múltjának, korábbi kijelentéseinek, ígéreteinek és jövendőléseinek is, mégis sikert arat. De nem igaz, hogy az alkalmoszerűen összeverődött (vagy születés óta együvé tartozó) közönség tehetetlenségében mindig karizmatikus vezetőt keres magának, s a csordaszellem miatt készséggel hódol az erőfitogtatónak; döntőbb talán, hogy külön-külön annyi a hepehupás életút, tele hazugság-kátyúval és bevehetetlen kanyarral, hogy az emberek többsége öntudatlan is kiegyezik magával: nem neszel fel az átverésekre, alkalmazkodik a mindenkori diktátumokhoz, hogy zötyögghessen tovább, ahogy tud.

– Én elindulok – mondta Livia csöndesen, és Krüger szinte gyöngéden megérintette.

– Együtt megyünk, hiszen azért jöttem.

– Azért?

Erre nem kapott választ, hacsak a meghallatlanság nem válasz, sőt, kemény intés: ne próbáljon eltérni az évek alatt kialakult egymás mellett élési gyakorlattól.

Helga is felpattant.

– Veletek mehetek?... egy darabig...

Xiapo némán intett Zsubónak, mintha egyszeriben szerepet cseréltek volna, s a néger behemót szolgálná őt. Albert szenvtelenül figyelte a cihelődő társaságot – ennél egy kamera sem lehet kevésbé elfogulatlan. A harmadik nő lehajtott fejjel ült, a szája mozgott csak, imádkozott vagy magában mormolta, hogy „oh, my Lord”? – de mikor a kínai ötödikként kilépett az ajtónyíláson (a leszakadt keret miatt valódi ajtó már nem volt), Albert mellette termett, és négy ponton elvágta az addig nem látható, erős damilt. Mikor kötözte Albert a székhez?! Még mielőtt Líviával elindult Helgáért? Vagy amikor visszatértek az erdőből, és a két nő élesztgette a bejárat előtt heverő erdőőrt?

Az erdőőr megint közel járt az eszméletlenséghez. Somló galuskát tömött magába, kézzel, és a csokoládéreszelékes tejszínhabot az arcára, a hajába kente. Albert nem törődött vele; kitaszigálta az ügyefogyott lányt (bajos volna eldönteni, hogy a hosszú helyhez kötöttség, valami narkotikum vagy idegsérülés miatt billegett); a kísérlet fellázadt alanyai éppen akkor fordultak el a szederbokornál. „Jól van. Három

nap múlva ott leszte a Hárshában. A tegnapi kettő is – gondolta. – Ott folytatjuk.” Levette sötét szemüvegét, és kétszer megforgatta a feje fölött, mire az ételszállító furgon előjött a nem is távoli takarásból. A fehér ruhás, piros sapkás szállítók ugyanazok a robotszerű lények voltak.

„Jól van. Minden szokás szerint ment.”

A lányt is átadta a felszolgálóknak-eltakarítóknak, ő maga a ház mögötti ösvényen indult el, a kis emelkedő tetején autó várta.

– Még mindig remélem, hogy felébredek ebből a hülye álomból – ezt Lívia mondta Helgának –, eljössz hozzánk? Adok valami normális ruhát... Bántottak?

Helga csak ingatta a fejét, és Lívia nem faggatta, melyik kérdésére ad tagadó választ. A két nő a három férfi előtt lépdelt. Szép, rendezett alakzatban haladtak – mintha bármelyikük tudná az utat. Xiapo és Krüger közrefogta a Nagy Zsubót, nem néztek egymásra, de félreérthetetlen volt, ki kihez szól.

– Én folytatom – mondta Krüger.

– Nem is tehetsz mást – válaszolt a kínai.

Ács József

HELGA LECKÉJE

Hozzávetőleg tíz percet gyalogolhattak az erdei ösvényen, mikor Xiapo egy sziklánál szó nélkül letért balfelé. Cuppogós sárban haladtak, de hamarosan elérték a műutat. A túloldalon, a bokrok mögött hatalmas fekete terepjáró körvonalai rajzolódtak ki. Akár egy csukott koporsó, gondolta Krüger.

– Mi ebbe most szépen beszállunk – rántotta maga mellé Xiapo Zsubót. – Ti meg mentek, ahova akartok.

– És mi lesz a képpel? – értetlenkedett a festő.

Xiapo elgondolkodott, majd előkapta a pisztolyát és lőtt. A golyó Krüger feje mellett csapódott a fába. Lívia elfehéredett és hátratántorodva Helgába karolt.

– Ezt búcsúzóul – vetette oda vigyorogva Xiapo. – Haver.

Krüger hosszan nézett a sötétített üvegű terepjáró után. Namíbiai rendszáma volt.

– Mehetünk – mondta.

A még mindig remegő Lívia belekarolt. Elindultak a lejtős szerpentinén. Helga szótlánul bicegett mögöttük.

– Miért csinálta ezt? – suttogta Lívia.

– Volt saját pisztolya is – csóválta a fejét Krüger. – Ebben az esetben a médium maga az üzenet.

– Hogyhogy?

– Ezzel jelezte, hogy a faházban csak szerepet játszott.

– Remélem, most már vége ennek a rémálomnak – suttogta Lívia.

A hátuk mögül sistergő zaj hallatszott. Az ebédszállítók piros-fehér furgonja húzott el mellettük, nyomában egy

fekete autó. Mindkettő eltűnt a kanyarban. Livia megkönynyebbülten sóhajtott.

– Jólesne egy meleg zuhany – tette hozzá Helga csendesen.

Mikor fehér kölcsön-fürdőköpenyében kilépett a gőzben úszó fürdőszobából, kellemes illat csapta meg az orrát. Krüger szalonnás rántottát sütött. Hosszasan nézte a serpenyő mellett szorgoskodó férfit. Mennyire valószerűtlen ez az egész! A nyugodt hétköznapi élet! Meg tudná egyáltalán szokni? Mondjuk Krüger mellett?

Futó gondolat, állapította meg. Nem lehet komolyan venni. De azért van valami szép ebben a férfiban. Legalábbis jó nézni.

A háta mögött halkán becsukódott a fürdőszoba ajtaja. Odabent felsistergett a zuhany.

– Üljön csak le – intett Krüger, s mindjárt le is tett elé az asztalra egy adag szalonnás rántottát. – Vágok kenyeret.

Reggeli. Felfoghatatlan. Érthetetlen.

Helga mosolygott magán. Aztán megijedt. Visszatalál-e az élet szokványos medrébe? Már az is zavarta, hogy ennyire elméleti síkon kapcsolódik a saját sorsához, ilyen idegenül szemléli, mint egy szétszerelt óraszerkezetet, amit összerakni, féltő, nem lesz már képes.

Hármasban reggeliztek, szóltanul. Teát ittak hozzá. Aztán felálltak az asztaltól, és átültek a nappaliba. Helga meztelen lábszárán ott fehérlett a csúnya heg. Ez a varrat nem orvos műve, gondolta Krüger.

– Meséljen – fordult a bőrkanaapéba süppedő Helga felé.

A nő elgyötört arcán torz mosoly jelent meg. Líviát viszont elfutotta a méreg.

– Inkább örülnénk, hogy végre kiszakadtunk ebből a tébolyból! Nem tudom, mit akarsz még. Az úton elmondtunk mindent, amit tudtunk. Bocsáss meg, de szerintem egy dolgunk maradt: felejtetni.

– Ez neked eddig is könnyen ment – vetette oda Helga.

Mosolyától Líviában bent rekedt a szó. A vendég a házigazdához fordult.

– Szóval maga festő.

Krüger biccentett.

– Most a tájképek érdekelnek. Alkonyat a kültelki szeméttelenen. Elhagyott gyár fala sűrűfényben. Salétromos fal tövében nap felé görnyedő hajléktalan.

– Szép. De ezeken mást látok – mutatott körbe Helga a pálmafás-tengerpartos mázsolmányokra.

– Ja? Namíbiai emlékek.

Helga Livia felé fordult.

– Miről beszélsz?

– Hogyhogy? – értetlenkedett Livia.

– Mi az, hogy véget ért? Mi az, hogy felejtés? Hiszen benne élsz a legközepében!

– Minek a legközepében?

– A hazugságóceánnak.

Krüger elmosolyodott.

– Pénzkereset... De nagyon élvezem. Már gyerekkoromban is festő akartam lenni. Imádtam a lenolaj szagát. Szerintem nem rosszak.

Helga tovább mosolygott.

– Férfiak... Gyerekek mind...

Világossá vált, hogy amit az imént a konyhában átélt, csakugyan merő illúzió volt. Az a bizonyos rendezett és unalmas hétköznapi világ, ahová vissza kéne találnia, nem létezik. Líviához fordult, aki még mindig nem tért magához.

– Ilyenek a férfiak. Hiúak. Kicsinyesek és nagyképűek. Így aztán könnyű az orruknál fogva vezetni őket. Tele vannak ambícióval, önismeretük semmi. Ha kipukkad a lufi, amit önmagukból fújtak, nem sok marad belőlük. Nézd meg a Nagy Zsubót rangjelzéses bőrdzsekijében. Egy vicc. Elhiszi, hogy ő lesz az új uralkodó, sőt, azt is, hogy ez az ő érdeme. Szentül meg van győződve saját nagyságáról, miközben csak báb. Kesztyűbáb. Úgy játszanak vele, ahogy kedvük tartja.

Megint Krügerre nézett.

– Félre ne értsé. Hálás vagyok magának azért, amit értem tesz... a vendéglátásért, mindenért. Cserébe viszont őszintének kellennem. Hallottam a maga tevékenységéről Afrikában. Sokat tud, érdekes feladatokat teljesít, veszélyes életet él. Ügynöknek hiszi magát.

– És? Nem vagyok az? – mosolygott vissza Krüger.

– Maga tudja – folytatta Helga szenvtelen arccal. – Nyilván büszke az életismeretére, a bátorságára, a tehetségére.

Pedig a magához hasonló alakok lényegében olyan naivak, mint Nagy Zsubó. Sakkfigurák. Epizód szereplők. Higgye el, ahogy a Nagy Zsubó uralkodó, úgy ügynök maga. Gondolja, hogy a titkosszolgálatok beavatnak ennyi embert a terveikbe? Minek? Amit maga küldetésnek, feladatnak, titkos információnak gondolt, azt az utolsó szóig kitalálták. A képzelet műve. Irodalom.

Ezt a szót Helga különös nyomatékkal és végtelen megvetéssel ejtette ki.

– Megetették. Átejtették. Személyre szabott mesét kapott. Még a festészetet is belekombinálták, mert ismerik a vágyait. Higgye csak, hogy festő. Semmivel sem járt jobban, mint az, akit foglyul ejtett a Tapasztalás Útjának Szejtája. A TÚSZ. Hát nem vette észre, hogy mindannyian túszok vagyunk? Saját vágyaink és félelmeink tartanak fogva bennünket. Olyan börtön ez, melynek falát nem kell szögesdróttal befuttatni és őrköt sem kell foglalkoztatni. Zseniális módszer, nem? Nincs szükség még arra a hajszálvékony damilra sem, amivel Albert a turistaházban az őrangyalat lekötözte. Szimbolikus tréfa volt, semmi több. Túszok vagyunk. Bábok. A mozgató zsinórok pedig láthatatlanok.

Helga megint Livia felé fordult.

– Csodálkoztál, hogy elengedtek bennünket, mi? Innen már házi feladat, hogy miért. És akkor válaszold meg mindjárt magadnak azt a kérdésedet is, hogy véget ért-e a rémálom.

– Ha már ilyen nagy tudású vendégünk van – ironizált Krüger –, feltennék egy kérdést. Értesülésem szerint Namíbiában egy hónapon belül kormányellenes tüntetések fognak kirobbanni, amelyek katonai puccsba torkollnak. Hifikepönye Pohamba államelnök külföldre menekül majd. Zsubóból tényleg király lesz.

– Maga semmit sem értett meg abból, amit mondtam. Mit számít ez?

– Parlamentális köztársaság vagy királyság. Ez azért nem mindegy.

Helga fájdalmas arccal nézett Krügerre.

– Jellegzetes férfinapló.

– Zsubó apja még Swakopmundban lapátolta jutazsákba a guanót, a fia meg király lesz. Nem érdekes?

– Az ég szerelmére! Lényegtelen – sóhajtott Helga. – A kibányászott uránt, gyémántot, germániumot Zsubó is el fogja adni. Lehet, hogy mások termelik ki, mint korábban, de hogy Namíbia többet kapna érte, kétlem. Az emberek élni akarnak, munka meg nincs. Gabonát valahonnan importálni kell, rossz évben sok minden mást is. Mondja meg, mit változtat a függőségen, hogy király van vagy köztársasági elnök? Maga csak szórakozik velem. Mit érdekli magát, hogy mi történik Namíbiában?

– Ez maradjon az én titkom – somolygott a férfi.

– Látom, úgy kell magának ez az ügynökszerep, mint egy falat kenyér. Ha aludni akar, hát aludjon. Ki vagyok én, hogy költsögessem?

– És amit a bőrkabátos mondott a jövő kibontakoztatásáról? – szólt közbe Lívia. – Az is csak porhintés volt?

Helga pillantása most Lívia szemébe fúródott.

– Albert ügyebár mindenkit találkozára hívott a Hársfa étterembe. Te megmakacsoltad magad, és azt ismételtetted, hogy kimaradsz az egészből. Emlékszel? Most meg már valahogy egyre jobban izgat a dolog. Látod? Így működik minden.

– És neked ugyan miért kéne hinnem? – kérdezte ingerülten Lívia. – Hiszen te is benne voltál...

Kikerekedett szemmel nézett Helgára.

– Vagy talán... még mindig benne vagy!

Polgár Teréz Eszter

VETETT ÁGYBAN

Helga pillantása még órákkal később is nyomasztotta. Talán egy másodpercig nézhetett rá, de abban annyi vád, szégyen, sebezhetőség keveredett, hogy Lívia elfordította az arcát. Ismét övé a hatalmi pozíció, ez a nő itt van náluk, se étele, se ruhája, ha ő nem ad neki. Megint ugyanolyan kiszolgáltottnak látta, mint amikor nemrég, egy örökkévalósággal ezelőtt bebicegett a turistaházba és az életébe; sebes lábú őzikének, aki a vadászlesről figyelő vadászra mered, miután megette az etetőből, amit az kikészített neki.

– Ne haragudj – mondta gyorsan; felállt, és rutinos mozdulatokkal ágyazni kezdett a nappali kanapéján. – Nem lesz túl kényelmes, de egy éjszakát kibírsz rajta. Biztos te is hullafáradt vagy.

Miért kért bocsánatot?! Hiszen nem aludt el a gyanakvása. Választ sem kapott a kérdésére. Mégis ő jött zavarba, ő érezte bűnösnek magát. Miért? Vagy inkább: miért pont ezt a kérdést tette föl a lehetséges több százból? Egész ideig csak túlélni próbált, és mintha miértek keresésére már nem futotta volna az erejéből. Most azonban, hogy új ember lett (bármennyire is fáradt, de jóllakott, tiszta), s a foszló jelmezben menekülő Lívia egyre távolibbnak, idegenebbnek tűnt, szeretett volna világosan látni. Csakhogy – döbbsent rá – még ahhoz sem tud eleget, hogy megfelelő kérdései legyenek. Egy óriási puzzle darabkái pörögnek a szeme előtt, de alig néhánynak a mintáját képes kivenni. Ezekből biztosan nem fog összeállni a kép...

Nyitott szemmel feküdt a hálósoba sötétjében, mellette, a méretes ágy másik oldalán Krüger nyugodtan, egyenletesen szuszogott, mióta csak letette a fejét. Ő nem mert elaludni. Ólomsúlyok nehezedtek minden egyes porcikájára, mégis úgy gondolt az alvásra, mint rettenetes eshetőségre, melyet erőnek erejével megakadályoz. Épp hogy csak felébredt a rémálmok legszörnyűbbikéből, nem szabad visszahannia. Az egyetlen esélye, ha nem engedi át a kontrollt soha többé senkinek; ha most elalszik, ki tudja, hol ébred föl, és egyáltalán fölébred-e. Meg kell értenie, mi történik vele. Egyre kétségbeesettebben forgatta meglévő kirakós-darabkait. Felidézte az addigi, különböző nézőpontokból származó magyarázottredékeket: mindet homályosnak és hihetetlennek találta... Hogy kerül még egyazon álomba is holmi namíbiai trónkövetelővel?! Vagy egy szektával – amely szektaként is határozza meg magát... Ez az apróság váratlanul úgy megakasztotta, hogy pár pillanatra elfeledkezett a logikának ellentmondó történések soráról. Egy magát szektának mondó szekta sok minden lehet, kivéve szekta. Nyilván azért hozták létre, hogy valamiről elterelje a figyelmet, valami igazán fontosról, amelynek a létezéséről sem szabad tudni. De kik, és miért?! Ez örület, nem hihet ilyenekben! Most biztosan ébren van?

Miért állította le Krüger, amikor épp Helgát próbálta szóra bírni?! Végre megtudhatott volna valamit. De akarja ő valóban tudni, mibe keveredett, vagy jobban fél, hogy el se bírná a választ? Nem, úgy érezte, nem ezért. Helgáról (ha ugyan tényleg így hívják) fogalma sincs, hogy ki, és bízhat-e benne – normális körülmények között be se engedné az otthonába. A körülmények azonban nem normálisak. Mit számít, Helga Helga-e, hiszen amnéziájában Krügerről pont ugyanannyira nem tudja, kicsoda. Habár tisztában van a ténnyel, hogy a férje. De talán mindössze Krüger állítja ezt is... Nem; ahogy görcsösen kutatott emlékei között, kezdtek felvillanni együttélésük képei: a férfi fest, ő jázminteaát visz neki; Krüger tekintete, ahogy összehúzott szemmel hallgatja őt, de mintha csak arcának arányait méregetné, s pusztán ennek szólna a figyelme; a férfi karjának súlya a vállán, ahogy séta közben átfogja. Arról azonban semmilyen emléket nem őrzött, hogy jólesett-e neki a másik érintése, me-

legség járta-e át a közelében. Ha szerették is egymást, nem emlékezett, sőt, azt sem tudta, hogyan kellene (azt az érzést vagy állapotot?) elképzelnie. Úgy peregték előtte a képek, mint az összevissza ragasztott diafilmkockák. Nézte, és nem érzett semmit. Uramisten! – mondta ki félhangosan. „Oh, my Lord” – hallotta az ismeretlen harmadik lány démonszerű hangját. Majd rögtön utána a sajátját: KI VAGYOK ÉN?

Ehhez a kérdéshez képest eltörpült az összes többi. Hogy ki Helga, mi történt vele, velük; még az is, hogy mi fog történni. Úgy érezte, megnyílik alatta a mélység, lassan, mint amikor elhúznak egy csatornafedelet; ha nem talál fogódzót, belezuhan...Ő Krüger felesége, ez biztos, ezt biztosan tudja. „De Krüger nélkül?” Az akna szája tárva-nyitva állt. Lívია fölötté feszült, keze-lába minden izmával tartva magát. De hát ő feleség, Krüger felesége... Feleség! Az alvó férfi szuszogására koncentrált – mintha attól átélné, hogy hozzá tartozik, hogy egy vele. Zihálása lassan csendesült. Ahogy sikerült felvennie a másik ki- és belégzésének ritmusát, közelebb húzódott a férfihoz. Megszagolta a tarkóját, és ismerősnek vélte az illatát. De tökéletesen közömbösnek. Valamikor vonzódnia kellett hozzá – biztatta magát, és szinte hozzá simult, ám most is hiába próbált felidézni erről bármilyen emléket. Óvatosan megérintette, majd elkapta a kezét – mint akit lopáson értek. Itt van a lakásban, ahol állítólag lakik; tudja, hol találja benne az ágyneműt, hol a lila rózsás teáscsészét, mégis úgy érzi, talán csak filmen látta azelőtt. És itt fekszik mellette... egy *vadidegen*. Hangosan kimondta, és mintha titkos jelszó hagyta volna el száját; egy pillanat alatt elveszítette uralmát önmaga – vagyis az abból átélhetőnek tetsző részek, gondolatai s teste – fölött, és megnyílt alatta a feketeség. Vékony damilszál tartotta meg; se le, se föl, láthatatlan kezek játszottak vele, s csak egy szó dörömbölt fejében: idegen-idegen.

Percekig vagy órákig függött így, nem érzékelte. Krüger szuszogását már rég nem hallotta, de egyszer csak a férfi hangosan horkantott, majd hasra fordult. Nagyot nyikordult az ágy, s Lívია újra megérezte a matracot maga alatt. Kezét-lábát tiszta erőből belenyomta, és váratlanul olyan nyugalom szállta meg pusztán attól, hogy saját súlya van, amelyet zavaros kálváriája közepette elképzelni sem tudott. Már

nem esett nehezére, hogy egyenletesen lélegezzon, de arra ügyelt, hogy véletlenül se a férfi ritmusában. Ő Livia. Csakis Livia. Él. És szabad.

Minden félelme elpárolgott. Nincs múltja, amely megbéklyózná, se bűnei, se fájdalmai – ha voltak is, lekaparták róla, mint sebről a vart. Rózsaszínű, újjászületett. Nem vágyik semmire, egykori álmai, ha Helga igazat mondott, távolibbak nem is lehetnének. Táncolni a reflektorfényben, művészi babérokra áhítózni – nem értette, hogyan akarhatott ilyesmit nem olyan rég. Ez lenne a megszabadulás, vagy megvilágosodás? Hogy nem érez?!

Nem született újjá. Csak kiürült, mint egy bútorozatlan szoba, melyből kivonultak az albérlők: szabad... Sírva fakadt. Hangtalanul nyelte a könnyeit, és örült, hogy ég az arca, hogy szája megtelik sós ízzel. Érezni akar! Vágyakozni! Félni. Tudni akarja, hogy kicsoda: mire vágyik, mitől fél. Már biztos volt benne, hogy el fog menni a Hársfába. Ami vesztenivalója volt, elvesztette.

A hajnali derengés keményen rajzolta ki Krüger profilját, míg vonásait tökéletesen retusálta. Livia felült, s vigyázva, nehogy fölébressze, a nappali felé indult. Ahhoz az emberhez, akihez, úgy érezte, még egyes egyedül köze van: akivel nemrég egyforma ruhát viselt, aki megmentette az életét, és aki épp ugyanolyan kiszolgáltatott, mint ő.

Benyitott. Mielőtt egyetlen lépést is tehetett, földbe gyökerezett a lába. Helga ott pózolt a szoba közepén, mozdulatlanul, mérlegállásban.

Vörös István

AZ ERDŐŐR HALÁLA

Az erdőőr arra riadt föl, hogy mérlegállásban egyensúlyoz a menedékház nagy szobájának közepén, hajnal van, és lilás fény hatol be az ablakon. Ezt abba kell hagynom, gondolta, ezt gyorsan abba kell hagyni, az abbahagyással kell tölteni a napot, de legalább a következő percet. Abbahagyom a mérlegállást, gondolta, de föl se tudta mérni, hogy egy ilyen elhatározás milyen messzemenő következményekkel jár. Egyedül volt a helyiségben, az ablak tárva-nyitva, így aztán akár az erdőben is állhatott volna, behallatszott az éjszakai természet még nem teljesen elült sok zaja. Róka futott a távolban és rókanyelven mesélte, hogy mi történt az éjjel. Az erdőőr hallotta is, értette is a beszédét, de nem tudott meg belőle sokat. Egy bagoly helytelenítően huhogott, pedig már nem lett volna szabad elárulnia a helyzetét, mert jöttek a nappali állatok, egyelőre csak a zajuk. Madarak kezdtek csivitelni, de mintha gombnyomásra, egyszerre vagy ötszáz, pedig egyetlen egy se látszott sehol. A rigó vitte a prímét, ő a legbeszédesebb a madarak között, de belerikoltott a koncertbe egy szarka, és érces hangján a rosszkedvű sárgarigó is. A többiek, a sármányok, poszáták, csúszkák, lappantyúk, fakopáncsok és küllők, sőt, az őszapó is a kotta szerint énekeltek.

Az erdőőr még mindig mérlegállásban állt, nem tudott mozdulni, mert tegnap teleette magát. Ahogy az asztalon levő ételmaradékra pillantott, a gombamártásban felismert egy szépséges, formáját megőrzött gombaszeletet. Gyönyörű volt ez a darab, gyönyörű, ó milyen gyönyörű, a gombák

egyik leggyönyörűbbje és legízesebbje, aminek fogyasztása mégis tilalmas. Gyilkos galóca hevert a tányéron, saját mártásában, és bukásában is cinikusan vigyorgott. Hát ezért álmodtam annyi baromságot, nyugtatta magát, holott tudnia kellett, hogy hazudik, hogy hazudik magának, ez egész egyszerűen öncsalás, a gyilkos galóca hatása nem ilyen, a mérgezés csak hosszabb idő után áll be, de akkor már nem lehet védekezni ellene, mert a mérég rég felszívódott a szervezetbe, mint egy történet, amit valakinek álmában motyognak a fülébe, és másnap hipnotizáltan járkal a városban.

Gyorsan ki kellene hányni a gombát, gondolta, de a gondolat megakadt az agya járataiban, a szándékból nem lehetett tett, még a mérlegállás egyensúlyát sem volt képes megbontani, pedig a bal lába, melyen billegett, már képtelenül elzsibbadt. Nem volt ura a saját testének. Ez a gomba miatt van, gondolta megint ostobán. Ostoba vagyok, gondolta, még semmi sem történt, még nem késő, ki kell mosni a gyomromat. Ha olvassa ezt a szöveget egy orvos vagy legalább egy ápolónő, kérem, lépjen be gyorsan a történetbe, és mossa ki a gyomromat! Amennyiben még akkor sem tudok megmozdulni, hát itt, álltó helyemben végezze el! Nem akarok meghalni egy kurva mérlegállás miatt.

De tudta, hogy nem olvassa egyetlen orvos, sőt, egyetlen ápolónő se ezt a történetet, mert nem olvassa senki, ez a történet ugyanis nem olvasmány, biztosra vette, hogy ő létezik, és nem írják. Ha pedig így van, ha pedig így vagyok, akkor nekem bármit lehet, mert a valóságban, jaj, a valóságban bármit lehet, csak az irodalmi műveket kötik szabályok. Ilyeneken gondolkodott, mert nem és nem: nem volt buta.

Ha már így egy lábon állok, mint egy gólya, gondolta, és a két kezem két szárnyként eltartom magamtól, akkor mi volna, ha elrepülnék, gondolta. De nem repült el, hanem felbillent, és az oldalára esett. Az oldalával rá az asztalra. Az asztal borult, az ételmaradékok, tányérok, mind a levegőbe emelkedtek a zökkenéstől. Fölfelé szökkent egy villa, két kanál. Már röptében eltört egy tányér. Ó, a tányérok színes eltörése, rémületes eltörése a világnak valóságra és álmokra, irodalomra és tudományra, amit most ő lett volna hivatva egyesíteni, ehelyett elbukik, mint egy fehér trónkövetelő

Afrikában, jaj, minden király hülye, minden író is, gondolta, és rádőlt az asztal.

És minden tudós is hülye, ezt azért is le kell szögeznünk, nehogy valamelyik nekiálljon kiszámolni, hány kilopond erővel hatott a koponyájára az asztal lapja. Bántsuk meg őket, hogy végre mindenkit békén hagyjanak! És akkor már csak az álmodókat és a valóságban élőket kell addig gyaláznunk, míg el nem megy a kedvük a segítségtől, amit nyújthatnának az erdőőrnek. Mert segítség lenne itt bármi, de az öreg jóvátehetetlenül elesett, és az asztal ráborult.

Az ablakon át az erdőbe csörömpölés, hörgés hallatszott ki, emberi vagy állati kiáltás, álmodó nyögése, tudós heurékája, király esküje, író felolvasása, mindez edényzörgéssé szelídült, órákig visszhangzott még a fák között, egy szarvas a hang csiganyomait és szálait követve egészen közel me-részkedett a menedékházhoz, jóformán az ablakig, de nem nézett be, csak beszimatolt.

Horgas Béla

MÁSNAP ALBERT

Másnap Albert úr fölvette kedvenc fekete bőrkabátját és a Hársfába tartott. Látni akarta a K.-szobát még a találkozó előtt, hogy biztosra mehessen, de ezúttal a számok is szorították. A számok dolgok, mondták az ókori görögök, és neki ez számított, mert már kisgyerekként is mitológiai történetekkel tömte édesanyja, a baranyai falu tanítónője, és amikor megtanult olvasni, még iskola előtt, valóságos csodagyerekként mutogatta, hogy mi mindent tud, amit nem is tudott; csak mondta-mondta a hősök neveit, hajtogatta, hogy melyik mit művelt, de ahogy egyre többet értett a mesékből, úgy érezte, mind róla szól, a népmesék éppúgy, mint az indiántörténetek, vagy később bármiféle kalandregény felfedezőkről vagy szélhámosokról, akár banditákról – nem tett különbséget. Mindig kitűnő tanuló volt. Gimnazistaként előbb detektívnek készült, aztán kémnek, aztán költőnek, majd színházi rendezőnek, és egyszer csak arra eszmélt, hogy neki mindegy, mit és hol csinál, csak csinálhasson, legyen miben részt vennie, legyen és vegyen, izguljon, hogy sikerül-e felülkerekednie. Cselgáncsozni járt egy időben. A katonaságnál született mesterlövésznek titulálták; ezt elégedetten vette tudomásul. Közgazdasági egyetemet végzett, angol és német nyelvvizsgát tett, színházba járt, koncertekre, társaságba, váltogatta munkahelyeit, míg meg nem találta a hálózatot. A nők alig érdekelték.

Tehát a számok... Ezúttal egészen közönségesen foglalkoztatták: a rendelkezésére álló folyószámla vészesen megfogyatkozott az erdészházi mutatvány költségeitől, és fölül-

ről még nem érkezett meg a jóváhagyás a projekt folytatására, pedig már nyakig benne volt, és nyilvánvalónak látta, elég információ gyűlt össze, az összefoglaló elemzéseket bármelyik pillanatban megírhatta volna, ha felszólítják, de nem szólították. Működése során most érezte először: úgy kell rizikót vállalnia, hogy a helyzetet nem is látja át teljesen. Mindegy most már. Majd kiderül, hogy valójában mire megy ki a játék, túl azon, hogy a jövő érdekében. Folytatása következik. Albert előtt ez soha nem volt kétséges. És a pénz is megérkezik. Volt már ilyen. Majd nyitva tartja a szemét. Kockáztat, de észnél van.

Az sem kizárt, hogy fáradt, gondolta aztán Albert, és elhajtott a Hársfa előtt. Nem fog egyenesen odagurulni. Kedvelte a park sarkán lévő helyszínt, az elhanyagolt turistaháznál is célszerűbbnek gondolta, és úgy ismerte, mint a tenyerét, az ötemeletes bérház felőli oldalsó bejáratát is, amelyen át a konyhába és a raktárba lehetett jutni, vagy le a pincébe, és onnan ki az egyetlen szellőzőablakon (végszükségben); próbálta egyszer, és tökéletesen bevált. Igazi támaszpontja volt a Hársfa, és nem jelképes, hanem mindennapi értelemben, de most mégis elfogta valami fenyegető sejtelem. Kutács bácsi halálának híre meghökkentette. Nem volt betervezve. Igaz, addigra már az egész epizódot lezárta, mondhatni, tökéletesen, mert nem maradt egyetlen elvarratlan szál sem. Kutács nyugodtan meghalhatott, hiszen már leszerepelt. Túl volt a jelenetén. Kívül. S különben is csak mellékszerepet vitt. És mégis. De akkor miért? Mi az a „különben is”? Külön benn, külön kinn? Albert úr, a sürgőforgó cselekvő, szervező, kivitelező, ténykedés közben gyakran azon kapta magát, hogy provokatív kérdésekkel szórakozik, s ezen mulatni tudott. Nincs értelme, de jól hangzik. Mint a mesék. Bedöcögött kényelmesen a pláza parkolójába. „Üdvözljük!” – szólalt meg a sorompónál az elfogulatlanul barátságos női hang, és ő nyájasan bólintott, a nő meg mondta tovább a magáét. „Nyomja meg a gombot, ha jegyet szeretne, vagy érintse bérletét a sárga mezőhöz.” Jó volt hallani a tárgyilagos hangot. Nem zavarta semmi érzelmi zöngé, és ez minden alkalommal megnyugtatta. Nyomta a gombot, köszönte, és két uja közé szorítva kihúzta a parkolójegyet. A lift közelében keresett helyet. Tökéle-

tesen sikerült beállnia. Fölhajtotta a napellenző szürke lapját, és a mélygarázs homályában a tükörhöz közel hajolva vizsgálta a sötét szemüveges arcot: miért? Szerette ezt a helyet is, a jövő-menő autókat, embereket, a monstrum személytelen működését, aminek ilyenkor ő is az alkatrésze, még hozzá a legköznapiabb, szinte természetes módon. Nem volt ennek semmi jelentősége, még jelentése sem. Vagy volt, de az ugyanaz: mindegy. Hirtelen lekapta orráról a szemüvegét, és ahogy visszanézett rá a tükörképe, megfejtette a rejtélyt. Kutács bácsit fénykép alapján választotta és szerződtette munkatársaival a turistaházba, és csakis azért, mert az öreg erdőkerülő kísértetiesen hasonlított nagyapjára, aki a gyerekkori meséléseknek állandó tanúja, buzgó hallgatója volt. Láta ezt elsőre is, de nem érintette, vagy csak humorosnak vélte a véletlen hasonlóságot, és külön játéknak a döntését, amit megengedhet magának. Nem kellett volna. De hibának azért nem minősíthető. Egy érzelmi mozzanat volt mindössze az egész. Nem tényező. Nem tartozik ide. Magabiztosan szállt ki a kocsiból, és indult, hogy átsétáljon a közeli Hársfába. A lift előtt gondolt egyet, visszament a kocsinhoz, körülnézett, ajtót nyitott, és a kesztyűtartóból áttette belső zsebébe a pisztolyát.

Ahogy kilépett a pláza ajtaján, egy fehérre őszült, hosszú haját varkocsba fonva viselő, csupasz képű, farmerdzsekis férfi lépett eléje, hogy „bocsánat uram, csak egy pillanatra kérem, nagyon kérem”, de Albert rutinosan és némán elhajolt, cselgáncsozó mozgással kikerülte, és vígan haladt tovább, át a késő délutáni órában is zsibongó téren.

A metró bejáratával szemben, a szökőkút mellett zenészek játszottak, s mert a Hársfába nem kellett időre érkeznie, és különben is ráért, lassított, megállt. A maskarába öltözött figurák felett hatalmas vászon volt kifeszítve, melyen méteres kék, fekete, sárga betűkkel táncoltak a vetített reklámszövegek. Harmonika és szaxofon harsogott, dob döngött. Valami cirkuszba vagy vásárba vagy jelmezes mulatságba hívtak mindenkit, aki csak mozgatni képes a lábát, Albert nemigen értette, hogy hova és mikor. Egy fekete kalapos, köpenyes, piros álarcos férfi vezényelte a zenekart, harsogta a rigmusokat, és a leghangosabb csúcspontokon csöndet intett, aztán belső zsebéből pisztolyt kapott elő és

nagy durranással színes rakétát lőtt a levegőbe. Mikor elfogytak a rakéták és a rigmusok, a zenekar tánczenére váltott, és az álarcos mókásan billegve mutogatta, hogy gyérünk, gyérünk, de nem akadt vállalkozó. Albert ekkor vette észre, hogy egy dzseki, fehér haját varkocsba fonva viselő férfi egyenesen rá bámul. Ásított egyet, mint aki unja a lézengést, és ráérősen elindult a Hársfával ellenkező irányban. A dzseki nem ment utána. Azért tett még egy kört a parkban, üldögélt a játszótéren, és sötét szemüvegén át szórakozottan, de gyakorlott gondossággal fényképezte a járókelőket. Alkonyatig bámészkodott ott, aztán beállított a Hársfába.

A vendéglőben alig volt forgalom, a K.-szobába este 9-re vártak társaságot. Albert rendelt egy rántott szeletet céklával, buborékos ásványvízzel, kitérte a nagy terembe nyíló ajtót, és a szoba hátsó sarkába húzódott. Telt az idő, egyre több vendég érkezett, és az egyik asztalnál egy fiatal nő újra meg újra visítva fölnevetett. Albert becsukta az ajtót, mert annyira banálisnak, mindennapinak látta a Hársfa esti képeit, mintha megrendezték volna, és a darab célja az volna, hogy elhitesse vele, ez valóság, és nem kitalált, látszat az egész, kamu, amivel őt akarják átverni, figyelmét elaltatni. Visszament a szoba sarkába, kényelmesen hátradőlt, és megpróbálta tüzetesen, pontról pontra megvizsgálni, szemmel végigtapogatni a falakat, a parkra néző ablakot, de elunta és ideges lett, mert nem tudta, hova nézzen, mit keressen. Minek jött ide? Menjen el, vagy maradjon még? Jó lesz, ha itt találkoznak holnapután délből? Alkalmas ez a hely erre is? És szükséges ez az összejövétel? Mit újat tudhat meg még a szereplőkről, ami hasznos a döntéshez Namíbia előtt?

Na igen, Namíbia...

Ekkor valaki betaszította az ajtót, és fojtott hangon visszaszólt a mögötte hadonászó pincérnek:

– Kopj le rólam! Hol foglalt ez a szoba, mi?! – és diadalmasan lendítette karját, mintha az átellenben ülő Albertet észre sem venné.

A férfi farmerdzsekit viselt, és hosszú, ősz haját varkocsba fonta.

Horgas Judit

AZ ÁLCA

– Oh, my Lord! – sziszegte Albert gúnyosan, amikor az ősz férfi rácsukta a kiabáló pincérre az ajtót, és közelebb lépett hozzá. Most már felismerte az idegent, aki egyáltalán nem volt ősz, és még kevésbé férfi.

A nő levette az idétlen parókát és a farmerdzsekit. A homloka közepénél végződő filmes smink így még különösebben hatott, mert a koszos barna, ráncos réteg fölött fehérén ragyogott a bőre. Harmincéves lehetett, de a sminkben gonosz, öreg manónak tűnt. Ingerülten az egyik székre vetette magát.

– Haha. Nagyon vicces. Mi a fenét mondhattam volna? Legközelebb leszel szíves a forgatókönyvet időben odaadni. Azt se tudtam, érthetem-e, mi folyik ott, vagy megint a namíbiai trükköt nyomjuk. A kínai így is gyanakodott. Szerintem emlékszik rám. Igaz, '98 óta sokat öregedtem.

– Ugyan, szebb vagy mint valaha. És ez az álarc különösen jól sikerült – hízelgett Albert, hogy elvonja a figyelmét. – Esküszöm, nem is gyanakodtam, amikor a plázánál leszóltattál.

– Ugye? – kuncogott a nő elégedetten, de aztán elkomorult. – Ideje, hogy beavass, Albert. Hülyét csinálsz belőlem, belerángatsz valami szarságba, és még azt se tudom, miért jó ez nekem. Damilról pedig szó se volt, nézd, mit csináltál a csuklómmal! – Durcásan a férfi elé tartotta csupasz karját. Vékony, vörös vágások csúfították a hófehér bőrt, valamivel feljebb, a hajlatban tűszúrások nyomai látszódtak.

– Ugyan, ugyan, bogaram – búgta Albert. – Remekül csináltad, mindent bevettek. Hidd el, azért vagy olyan hiteles, mert nem érted, mi történik. Ők sem értik, de gyanaksznak. Muszáj volt megkötnöni a kezedet, és az a hülye Kutács csak horgászdamilt hozott...

Hirtelen elhallgatott, mert eszébe jutott, hogy a nő nem tud az erdőőr haláláról. Nem akart hisztériás jelenetet, ehhez most igazán nem volt türelme. Egyébként meg mindegy: baleset történt. Igazán nem tehet róla, hogy Kutács egy falánk állat. Még hogy erdőőr. Legalább a galócát felismerhetné.

– Nos? – nézett várakozóan a nőre. – El kellene tűnnöd, nem? Én még előkészítem a terepet. A házban találkozunk.

– Biztos vagy benne, hogy eljönnek?

– Eljönnek, ne félj. Helga gondoskodik róla.

A nő sóhajtva állt fel, mintha nehezeire esne a mozgás. Magas volt és csontsovány, sötét haja tüskére nyírt, a körme tövig rágva. Albert a szeme sarkából figyelte. Vajon meddig engedelmeskedik? A projekt költségvetésébe beleszámolta a nő napi adagját, de ha elfogy a pénz, és nem jut kábítószerhez, kezelhetetlenné válik. A férfit egyszerre nyomasztó érzés fogta el: túl sok szál bogyózódott össze a kezében. A szektás mese elsőre jó ötletnek tűnt, és Helga igazán ügyesen alakította a szerepét. Mostanra már összebarátkozhatott a festővel és a lánnyal. Náluk alszik, és felteszi a megfelelő kérdéseket. Fülükbe teszi a bogarat – milyen remek kifejezés. Elképzelte, ahogy a gondolatok befészkelik magukat az áldozatok agyába, kényelmesen elhelyezkednek, petéket raknak és sokasodnak, bejutnak a véráramba, a gerincvelőbe, utat törnek a csonthártyán át, rátelepszének a csigolyákra, a fogtövekre, és végül hatalmukba kerítik az embert testestül-lelkestül. A Tapasztalás Útjának Szektája – ezt a marhaságot Helga találta ki, meg kell hagyni, van fantáziája. Ő hétköznapiabb neveket javasolt, mint a Végtelen Bölcsesség Egyháza vagy a Beteljesült Szeretet Gyülekezete, de Helga változata azért is jobb, mert értelmes betűszóvá rövidíthető, és ebből mindjárt elméletet is kovácsolhattak: „mindannyian túszok vagyunk, saját vágyaink és félelmeink tartanak fogva”. Helga sokáig gyakorolta a szövegét, ő már attól tartott, túl gördülékenyen mondja majd, de az embe-

rek minden hülyeséget bekajálnak. Amikor a kínai előállt a néger pasassal meg a trónfoglalásos történettel, csipkednie kellett magát az asztal alatt, hogy ne röhögjön. Mit olvastak ezek, Rejtő Jenőt? A néger valószínűleg kenyai, de fogalma sem volt, Xiapo honnan szedi az ilyen alakokat. Mégiscsak egyszerűbb lett volna betuszkolni Krüger egy repülőbe és erőszakkal magukkal vinni, mint összeszedni ennyi őrltet. De Helga ragaszkodott hozzá, hogy a festő saját akaratából menjen velük, és ehhez valóban Livia kellett. Az az ostoba csitri nem is sejti, Krüger mire képes érte.

– Kimegyek a mosdóba, lemosom az arcom – indult a nő az ajtó felé, de Albert elkapta a karját.

– Megvesztél? Ha a pincér meglát, újabb mesét kell kitálmnom. Már az eddigieket is nehéz fejben tartani. Vedd fel szépen a parókát meg a dzsekit, és menj vissza a házba, pihend ki magad. Öltözz be Paulette-nek, és holnapután a fiúk majd idehoznak, mintha még mindig a foglyom lennél. Az-tán Helgával eljátsszátok a szabadítási jelenetet.

– Paulette? Akkor most ez a nevem? Azt se tudom, hogy írják.

– Nézd meg a neten. Egyébként mindegy, nem kell leírnod. A neved Paulette Lendvay, az apád magyar volt, az anyád kanadai származású, de már Namíbiában született, mint te is. Windhoekben éltetek, aztán hároméves korodban elváltak, anyáddal Kanadába költöztetek, apád Afrikában maradt, ritkán látod. Kicsit beszélsz magyarul. Megjegyezted? Majd a házban még elpróbáljuk.

– Az egészszet most találtad ki?

– Szerintem jól hangzik. Hihető.

Farzsebében csipogott a mobilja. Helga küldött sms-t: Felpörögtek az események. Ma este érkeznek a Hársfába. Albert sóhajtott, és visszadugta a telefont a zsebébe.

– Na, menj szépen! Még sok dolgom van.

A nő fejére csapta a parókát, ráadta a farmerdzsekit, és megigazgatta, mintha egy gyereket öltöztetne. Résnyire nyitotta az ajtót, és kituszkolta. Mikor végre magára maradt, megkönnyebbülsen roskadt vissza a székre.

– Hülye narkós kurva.

Szentgyörgyi Zsolt

A RÁNTOTT HÚS

A megkönnyebbülés azonban rövid életűnek bizonyult, és néhány percnyi keserű töprengést követően Albert nagyot sóhajtva kezébe vette a kést meg a villát, majd hozzálátott a régen kihúlt étel elfogyasztásához. Módszeres alapossággal, megfontoltan megrágott minden egyes szájába kerülő falatot, és evés közben olykor-olykor önkéntelenül is megbor-zongott, mivel világ életében utálta a rántott húst, melyet a kulináris evolúció zsákutcájának, a konyhaművészet egyik leginkább félresikerült kísérletének tartott, és csupán remélni merte, hogy a további, feltartóztathatatlan fejlődés eredményeként, előbb-utóbb végleg eltűnik majd a vendéglők étlapjáról és a háziasszonyok által előszeretettel készített ételek listájáról egyaránt.

Ám addig is, az ilyen és ehhez hasonló helyzetekben, amikor az elharapódzó kétségek térnyerése következtében, alapjaiban megrendült munkája értelmébe vetett hite – azaz úgy hetente kétszer-háromszor – szent kötelességének tartotta, hogy afféle penitenciaként elfogyasszon egy-egy jókora szeletet, vagy ahogy magában félig ironikusan, félig tiszteletteljesen nevezte, egy-egy kapitális példányt, és a Hársva mindig is híres volt a rántott hús szokatlan dimenzióiról. Míg ugyanis a legtöbb vendéglátóhelyen a felszolgált adagok mennyiségének drasztikus csökkentésével próbáltak úrrá lenni az alapanyagok növekvő költségeinek állandó problémáján, az itteni vezetőség ezzel merőben ellentétes irányelveket követett, és úgy vélekedtek, hogy a rántott hús négyzetcentiméterekben mérhető, látványos növelésével

sikeresen éttermükbe csalogathatják a sokak által rántott szeletként is emlegetett, népszerű fogás híveit. Számításuk valóban fényesen bevált, mert mihelyt az ingyencsek körében híre ment, hogy a Hársfában felszolgált rántott hús a szó konkrét, hagyományosan elfogadott értelmében valósággal lelóg a tányérról (és a tányér sem kicsi!), nyomban megindult a vendégek áradata, és sem költséget, sem fáradságot nem kímélve sokan még a város legtávolabbi szegleteiből is szívesen elzarándokoltak ide.

Maga Albert is éppen azért tette meg törzshelyéül ezt a nevezetes éttermet, mert becsületbeli ügynek tartotta, hogy ha már egyszer vezekel, semmiféle engedményt ne tegyen emberi gyengeségének egy olyan, kevésbé nagylelkű vendéglátóhely frekventálásával, ahol a takarékoság jegyében foganatosított intézkedések jóvoltából, a penitencia néhány falattal, viszonylag egyszerűen letudható. Egyedül ő tudta, mekkora áldozatot vállal ezzel, és gyengébb pillanataiban nem is igen értette, hogyan képes hosszú távon elviselni a rendszeres önfeláldozás súlyos terhét. Néha negyedóráig-húsz percig is tétován, elkeseredetten álldogált a Hársfa bejárata előtt, mielőtt akaratereje megfeszítésével belépett az ajtón, és ha a felületes szemlélő előtt mégis csupán egy átlagos, gondtalan éttermi vendégnek látszott, az mindössze azért volt, mert mindig külön hangsúlyt fektetett rá, hogy a kívüllág előtt gondosan elfedje a lelkében zajló küzdelem nyomait. A hosszú évek alatt valósággal tökélyre fejlesztette a rántott hússal kapcsolatos valódi érzelmeinek álcázását, és minden alkalommal keserű büszkeséggel konstataálta, hogy a régi ismeretség kedvéért a Hársfa pincérei még az ottani átlagnál is jóval nagyobb porciót szolgáltak fel számára. Álmukban sem sejtették, hogy Albert a Hársfát szigorú monostorként tartja számon, és a hely specialitásának számító rántott húsrá pedig a szőrcsuha modern megfelelőjeként tekint. De hát hogyan is sejtették volna, amikor evés közben bizonyos időközönként ravaszul elégedettséget színlelve csettintett nyelvével, és természetesen arról sem feledkezett meg, hogy olykor-olykor elismerően bólintson a főpincérnek, mintha így kívánná szavak nélkül, mégis egyértelműen kifejezni nagyfokú csodálatát.

Jelen esetben viszont, amikor mind a személyzet, mind a többi vendég számára láthatatlanul, a különterem háborítatlan nyugalomát élvezte, érthető módon eltekintett a látványos tetszésnyilvánítástól, sőt, mi több, miután első nekifutásra elfogyasztotta a tányérján lévő hússzelet 35-40, valamint a köret 70-75 százalékát, úgy gondolta, megérdemel egy rövidke szünetet. Ivott egy korty ásványvizet, majd bőrkabátja belső zsebéből előhúzta noteszát, amelybe a nagyszabású Krüger-projekt főbb körvonalait felvázolta, és ambivalens érzelmekkel lapozgatta feljegyzéseit.

Egyfelől ugyanis kétségkívül büszkeséggel töltötte el a tudat, hogy projektmenedzserként az ő kezében futnak össze a szálak, és szinte magatehetetlen bábuként mozgathatja a szépszámú szereplőt az események színpadán, másfelől aligha tagadhatta, hogy korántsem megy úgy minden, mint a karikacsapás, és részben a központtól kapott homályos, félreérthető utasítások, részben ettől független, ám ugyancsak nyomós okok következtében, mindinkább kicsúszik kezéből az irányítás. Bár bizonyos jelekből sejteni vélte, hogy az egész akció Krüger Afrikába juttatásának érdekében zajlik, úgy érezte, még ez sem valami határozott, fontos célkitűzés, inkább halvány elképzelés csupán, amely ködbevesz, távoli hegycsúcsként, szabad szemmel alig láthatóan dereng valahol a láthatáron.

– Még hogy Namíbiába! – méltatlankodott, hiszen tapasztalatból tudta, hogy a dolgok jelenlegi állása szerint többé-kevésbé minden ország Namíbia, az a jól körülhatárolható, sajátságos terület pedig, melyet akarva-akaratlanul szülőhazájaként tisztelt, sok szempontból már réges-régen Namíbiábnak tűnt számára bármely más elképzelhető Namíbiánál, így az egész felhajtást feleslegesnek találta. Ugyanakkor, mivel a hogyanok és a miérték nagy része sajnálatos módon megválaszolatlan maradt, el sem tudta képzelni, mikor fejeződhet majd be végre ez a végeláthatatlan, bonyolult projekt – vagy befejeződik-e egyáltalán valamikor –, és ez a perspektíva meglehetősen elkéséltette.

Pedig nem is olyan régen – még néhány évvel ezelőtt is – szilárd meggyőződése volt, hogy a hülyeség olyan háziállat, amely, ahogy mondani szokták, nem kér enni. Mindig jól mulatott például az ebtartókon, amikor unos-untalan azt

kellett látnia, hogy zsákszámba hordják haza kedvenceiknek a méregdrága kutyaeséget, és hálát adott a sorsnak, amiért ő, Albert, ilyen olcsón megúszta, de aztán idővel persze be kellett látnia, hogy mégiscsak ő húzta a rövidebbet.

Nagyot sóhajtva visszacsúsztotta tehát bőrkabátja belső zsebébe a használhatatlanul zavaros feljegyzésekkel teleírott, gyűrött noteszt, és komor elszántsággal nekilátott a rántott hús maradék 60-65, valamint a köret 25-30 százalékanak elfogyasztásához, mivel már meglehetősen későre járt, és bármely pillanatban betoppanhattak Krügerék. Biztosan persze nem lehetett tudni, hogy sikerrel járnak-e Helga intrikái, és valóban eljönnek-e, ám Albert úgy érezte, akár így, akár úgy, tulajdonképpen teljesen mindegy, és mivel a szíve mélyén különben is a pokolba kívánta Krüger, a jövőre vonatkozó prognosztikák felállítása helyett inkább a rántott hús-evés nehézségeire koncentrált, így elszántságát hamarosan siker koronázta.

Végül felhajtotta a maradék ásványvizet, és amikor néhány perccel később a sarokban álló, ódon ingaóra nehézkesen zihálva elütötte a kilencet, az étterem fő szekciójából behallatszó zsvajt néhány pillanatra síri csend váltotta fel, majd kinyílt a különterem ajtaja, és minden különösebb ceremónia nélkül belépett Kutács bácsi.

– Kutács bácsi, maga él? – kérdezte döbbenten Albert.

– Hát igen. Valahogy nem vitt rá a lélek, hogy úgy isten igazából és végérvényesen meghaljak – felelte különös, már-már túlvilági mosollyal az öreg, azzal lassú, nehézkes mozdulatokkal helyet foglalt a projektmenedzserrel szemben, és bár ez utóbbi sem neveltetésénél, sem alaptermészeténél fogva nem volt különösebben babonás ember, ezúttal önkéntelenül is keresztet vetett.

Kapitány Máté

A KIS ZSUBÓKA MEGTUDJA

A sápadt egű Grönland Tunu körzetében, jégtakaróval körülvett fehér márvány palotájában a kis Zsubóka feketébbnek látszott a legerősebbre főzött kávénál is.

Szolgák hada sürgött-forgott körülötte naphosszat, masszírozták, ha fáradt volt, csókolgatták, ha hiányzott az anyja, a legízletesebb falatokkal táplálták, ha szemében éhséget véltek felfedezni. A kis Zsubókának tehát megvolt mindene, és bizonyára boldog is lett volna helyzetével, ha tanítói, tanácsadói, mesterei, egyszóval a fanyar szagú, szigorú férfiak nem sugdosták volna tele a fülét mindenféle baromsággal. Ezek a fülében párasodó hülyeségek idővel megszáradtak, és a kis Zsubóka jobb híján el is fogadta őket, könnyebb volt így, legalább nem kellett még egyszer végighallgatnia az egészet. Nagy jövő vár rád, Zsubó, mocorgott fülében az ígéret, uralkodó válik belőled, mert egy napon szülőhazád, Namíbia királya leszel! Zsubóka még kicsi volt, de önérzete hatalmas, hamar megtanult szolgaként bánni a szolgálkkal, és izzadságát fogó rongyként az udvarhölgyekkel. Korán ért, gyorsan öregedett. A palota számtalan terme közül az lett a kedvence, ahol Namíbia zászlói feszültek a falakon, legtöbb idejét itt töltötte, az uralkodói erényeket gyakorolva.

Zsubó tizenéves volt, amikor egy napon, a palota udvarán, váratlanul egyedül találta magát. Sehol egy szolgáló, sehol egy pajtás, sehol egy kéjt adó far, hallgatott az udvar, csak egy hideg hangú madár röppent a fagyott égre. Zsubó az évek alatt hozzászokott már a grönlandi telekhez, de

most először fázott. Ide hozzám, kiáltotta rekedten, de senki sem sietett szolgálataira. Zsubó összehúzta magán szőrmekabátját, és leült az egyik márványkút hóval borított szélére. Belenyomta tenyerét a hóba, megnyugtatta, amikor égni kezdett a bőre, az ismerős érzés volt, születése előtti, a világ születése előtti. Parancsolom, üvöltötte, parancsolom, hogy csókoljatok, enni-inni adjatok, jogaromat simogassátok! Nem mozdult az udvar, a palota fehér óriásként kulcsolta össze karját. Zsubó a zsarnokok kitartásával harmadjára is felordított volna, ekkor azonban egy ismeretlen kéz szorította meg vállát. A szorítás nem volt finom, sőt, már-már ellenségesnek hatott, mindenesetre akkora erőre utalt, hogy Zsubó – a hirtelen érintéstől rémülten – nem mert megmozdulni. Háta mögött nyugodt, mélyen bőgő és kicsit öreges hang szólalt meg. Így is van, fiam. Meg se moccanj, csak hallgass figyelmesen, hallgass minden porcikáddal, mert most nagy kegyben részesítelek téged, kivételes kegyben, Zsubó fiam: megtudod az igazságot! Zsubó legszívesebben felpattant és megpördült volna, hogy pusztá kezével fojtssa meg ezt a pofátlan idegent, aki úgy mer beszélni vele, mint egy közönséges hülyegyerekkel. De nem moccant, engedelmesen hallgatott, az a hang és az a tenyér sok volt neki. Rengeteg tanítód van neked, Zsubó, folytatta az idegen, tömök a fejedet évek óta. Mindenféle ostobasággal. Zsubó tenyere még mindig a hóban volt, az égetés kellemetlenné vált, de azért sem mozdult. Az idegen felnevetett. Különös volt ez a nevetés, mintha többen nevettek volna egyszerre. Aztán megszakadt. A poros tüdő fújtatott, egészen közel Zsubó gerincéhez, szinte érezte a hátán, ahogy a vén zsákok felfúvódtak és összeestek. Elmondom az igazságot a világról, mondta az ismeretlen, gondolhatsz róla, amit akarsz. Zsubó gondolkodni akart, de agya mintha kitárná kapuit, hogy egyetlen célt szolgáljon, mindent befogadni, amit ez az öreg hang mond neki. Bizonyára sokat töprengtél már azon, szólt a hang, hogy miért ilyen az egyik ember és miért olyan a másik, hogy miként is állnak egymással férfiak és nők, öregek és fiatalok. Lehet okoskodni, lehet elméleteket kitalálni a hormonális rendszerről, a személyiségvonásokról, a tömegpszichózisról, a csoporthatásról, lehet persze, csak mi-nek? Az igazság ugyanis, kedves Zsubó, teljesen más, mint

amit a tanítóid beléd sulykoltak. A különféle embertípusokat kikeverték, fiam, egy kísérlet részeként, hogy megállapítsák, miként viselkednek bizonyos körülmények között. Vegyünk példának téged. Neked erőt adtak, Zsubó, piszok nagy erőt, hogy ha eljön az ideje, használd azt. Másoknak ravaszságot juttattak, megint másoknak félelmet nem ismerő őszinteséget. Valaki szépséget kapott, valaki meggyőző kisugárzást, valaki makacs kitartást. Volt, akit öregnek keverték ki, volt, akit fiatalnak, volt, akit férfinak, volt, akit nőnek, hogy minél több lehetőség legyen a történetben. Ez biztosan valami festő, hogy ennyit beszél a kikeverésről, villant át Zsubó felhasadt agyán a kósza gondolat, de az is lehet, hogy szimplán beteg, vagy csak aggkori agylágyulás áll fenn nála, vagy ahogy a fanyarszagúak mondták, demencia. A baj csak az, beszélt tovább a hang, hogy a szereplők nem igazán tartják be rendesen a szabályokat. Elkezdtek túlzottan is zavarosan, vagy ha úgy tetszik, összetetten viselkedni, ez pedig nagy probléma, kedves Zsubóm, hatalmas probléma, mert ettől minden homályos, kesze-kusza és legfőképpen nehezen mérhető lesz. Kontrollálni kell a változókat, fiacskám, ez a bűdös nagy helyzet. Zsubó agya részeg keringőt járt a koponyájában. Szabálysértés, rikoltotta váratlanul a hang, kurva nagy szabálysértés! Elég volt! Mostantól sokkal szigorúbbak leszünk. És veled különösen, Zsubó, mert rád nagy jövő vár. Eljön majd egy pillanat az életedben, egy messzi ország rántott hússal kérkedő éttermében, amikor megkapod a jelet tőlünk, és onnantól úgy kell viselkedned, ahogyan kikevertünk. Te leszel az első, aki visszatér a szabályokhoz, és akkor végre újra kezünkben lesz az irányítás. Erőt adtunk neked, fiam, nem eszet, az Isten szerelmére, erőt, nyers, fizikai erőt! Zsubó megremegett, de ezzel egy időben jóleső, forró érzés járta át testét. Ha az erőd a kegyetlenségből táplálkozik, hát légy kegyetlen, mondta az idegen, teljesen mindegy, most már nem válogatunk a módszerek között. Ne fogd vissza magad, bármit teszel is az erő jegyében, mi hálásak leszünk, és megjutalmazunk téged! De mi lesz a jel, kérdezte Zsubó, amikor végre meg tudott szólalni. Személyesen ott leszek veled, fiam, és ugyanúgy teszem majd a válladra a tenyerem, ahogyan most. Tudni fogod, hogy eljött az idő. A te erőd a töb-

biekből haragot, félelmet, sunyi ravaszságot, áhítatot fog kiváltani, egyszerű, könnyen mérhető érzéseket. Mindenki visszabújik a bőrébe, minden a helyére kerül. Zsubó maga elé meredve próbált gondolkodni, próbált ellenállni a túlzottan is redukcionista hangzó igazságnak.

Mégis kik keverték ki minket, és hogyan keverték ki minket, valami laboratóriumban, vagy mi, kérdezte Zsubó elesetten, és nagyon meg akart fordulni, hogy lássa az idegen arcát. A szorítás visszatartotta. Újra felharsant az a többhangú nevetés, de most sem tartott sokáig. Ő, mindig csak ugyanaz a kérdés. Kik keverték ki, kik irányítják a szálakat, ki a projektmenedzser, ki a valódi bábjátékos. Nem számít, ezt tudjuk csak hajtogatni. Nem számít, nem számít, nem számít. A játék a lényeg, a szabályos játék.

De az viszont legyen szabályos, az ördögbe is, máskülönben semmi értelme! Neked nincs más dolgod, mint észben tartani, amiket most hallottál tőlem. A kellő időben a tested tudni fogja, hogy mi a dolga. És amint munkához látsz, a többiek is ráatalálnak a nekik kijelölt útra.

A kéz ekkor elvált a válltól, Zsubó elkapta égő tenyerét a márványkút hóval fedett szélétől. Sok szereplőre számítottunk, szólt még a hang, és nem mindig tudod majd, hogy ki milyen feladatot kap a történetben, de figyelmeztetlek, Zsubó, és ezt jól jegyezd meg, a Livia nevével vigyázz, mert ő komoly veszélyt jelenthet a kísérlet sikerére nézve. Ha a férfiakat meg is támadod, s a nőket meg is becsteleníted, ehhez az egyhez ne nyúlj, mert rá szükségünk lesz! Megértetted, fiam? Zsubó csak bólogatott, agya elzsibbadt, tenyere még mindig égett a hó marásától, képtelen volt most bármit is cselekedni. Sok volt ez így egyszerre. Jól van, dörmögte a hang, most már barátságosabban, szinte atyáskodva, akkor találkozunk néhány évtized múlva a Hársfában. Addig is növekedj, terebélyesedj, szépséges ébenfám, szükséged lesz rá! A fekete férfi szurokként ragyogott a vakító hóban, úgy hallgatta a léptek ropogó távolodását. Az idegen otthagya Nagy Zsubót, Namíbia leendő uralkodóját, a kísérlet immáron beavatott emberét, otthagya a márványpalota udvarán, Grönland Tunu körzetében.

Albert kétkedve figyelte a huncutul mosolygó öreget. Amaz szemmel láthatóan élvezte, hogy ekkora hatást váltott

ki belőle. Jó darabig nem is mondott többet, csak kacsintgatott Albertre, és úgy forgatta a fejét, mint aki bizonygatni akarja, hogy minden szögből él. Végül, miután kiélvezte a sikert, vidáman kurjantott fel, hogy erdőőr vagyok, komám, annyi galócát ettem már életemben, hogy nem fogok a falnak menni attól a szaros kis adagtól. Albert igyekezett összeszedni magát, mégiscsak ő a projektmenedzser, egész egyszerűen nem engedheti, hogy ennyire kimutassa meglepettségét. Megköszörülte torkát, és már éppen mondott volna valami frappáns választ Kutács bácsinak, amikor az ajtó ismét tágra nyílt, és a különterembe Xiapo-Lau és Nagy Zsubó vonult be.

Bíró Zsuzsa

A NYOLCAS SZÁM

A Hársfa különtermében akkor este tíz van, Namíbiában még csak kilenc, Grönlandon négygel kevesebb, Pekingben hat órával több. Elméletben Krüger jól érti az időeltolódások miértjét és hogyanját, ám ha eszébe jut, hogy édes hazánk aranymetszéspontján, itt a Hársfában, csak hatvan perccel mutat többet az óra, mint amennyit a távoli namíbiai sivatagban mutatna (miközben búskomor oroszlánok bögnnek az estében), ha erre gondol, bár közismerten szelíd ember, a Természet slamposága feldühíti. Krüger művész, kalandor, gondolkodó nád és még sok minden, most azonban csak egyetlen dologra vágyakozik, kis konyhájukban üldögélni Líviával... (Ő, azok a meghitt reggelek, a frissen pörkölt kávé illata! Ő úgy tesz, mintha belemerülne az újságot olvasásba, ám titokban Líviát lesi, aki térül-fordul, süt-főz, pörköl, halkan dúdol, lekozmálja az ételt, leforrázza az ujját...) „Ha megmondanám neki, hogy kedvelem?” De beszélhet-e az ember lelki tényezőkről, amikor rettentő hatalmak írják elő, hogyan járjanak az órák? Itt és most beszélhet-e az ember bármiről?

Hic et nunc a Hársfa különtermét ismeretlen feszültségek járták át, a jelenlevők lázasan próbálták kigombolyítani az események összetekeredett fonalát, mi történt, mi történik most, mi várható még és miért? Mindenki félt. Mindenki reménykedett, hogy őt egyedül, vagy őt főképpen, vagy őt is, másokkal együtt, megkíméli majd az a fenyegető valami, ami feléjük tart – vajon milyen új rémség? Az Erünniszek hada, sáskák, monszun, a Tapasztalás Útján közeledő testvé-

ri tankok? Krüger agya száz őrült gondolat kohója volt, végül kiégette az egyetlen lehetséges megoldást, az egyszerű igazságot, amit a Bőrkabátos Albert már megrágott és kiköpött: hogy tudniillik a dolgok állása szerint, mindennek, ami majd történni fog, átoknak és áldásnak szülőhazája az a napsütötte föld lesz, amiről már annyi szó volt, a vörös homok óriás birodalma, mert bárhová is vesse az embert a sors, végül „minden ország többé-kevésbé Namíbia...” Krüger nemrég talányos képben örököltette meg ezt az igazságot, a laikusok csak néhány égővörös ellipszist és fekete spirált láttak a hatalmas vásznon, a beavatottak azonban rögtön tudták, hogy ez a high concept... Minden adott volt tehát, hogy a festő és a Bőrkabátos Albert között szép barátság kezdődjék, az események mégis másként alakultak: az egyikből üldöző lett, a másikból üldözött.

De előre szaladtunk. A jövő akkor még feltöretlen aranydió volt.

A helyszín tehát a Hársfa különterme, este tíz múlt, az imént lépett be Xiapo-Lau és a nagy Zsubó, közvetlenül utánuk Helga, Livia és Krüger. Őfelsége gondolatokba merülve vonult (hatalmas homlok, hatalmas ész). Tekintete nagy sokára végigpásztázta a termet, hogy helyet foglaljon – de hol? Eggyel több volt az ember, mint a szék. A Bőrkabátos Albert felugrott, átadta helyét, ő maga felhúzódott az ablakpárkányra. Xiapo a terem közepén maradt, mandarin módra meghajolt, és így szólt:

– Nyolcan maradtunk hát...

– Heten! – szólt közbe Albert.

Xiapo a fejét ingatta:

– A nyolcadik személy itt hagyta az illatát. Pézsma. Jó lesz vigyáznunk, a nyolcas számnak Janus-arca van, épít és rombol...

„Vaker” – gondolta Albert bosszúsan, és Helga felé fordult, remélte, hogy összevillan a tekintetük, szerette a cinosság mindenféle kifejezését, a titkos fölény jeleit. Helga azonban magába roskadva ült, mintha minden ereje elszállt volna. „Újabb probléma...” – aggódott Albert –, a nő kitűnő munkatárs, de gyenge máz, megroppan a terhek alatt, beszélni kell vele, gyöngéden figyelmeztetni, hogy vigyázzon az összhangra. Mint mostanában olyan gyakran, Albert

gondolatai elszabadultak, s az asszociációk lendülete messze sodorta a valóságtól, gyerek volt megint, anyja, a baranyai falu tanítónője vonalzóval vezényelte az iskola kórusát, „nincs összehang...” – mondta szigorúan, a gyerekek vihogtak, és Albert szégyellte magát...

Xiapo még vakerolt.

A ruacani vízesésről beszélt, ami Namíbia egyik büszkesége, és amit hajnalban tanácsos megcsodálni, amikor a fények olyan... itt elakadt, könnyezett, őszintén megrendült vagy színészkedett? Ezt látni valóságos újjászületés volt – mondta –, és a jelenlevőknek hasonló élményt ígért, ha majd eljutnak az út végére, ami hamarosan bekövetkezik... Hogy milyen út és milyen vég, az nem derült ki, mert hirtelen koromsötét lett a teremben.

Valaki felnevetett.

Rekedt, gúnyos nevetés volt, egy nő nevetése, kínos volt hallgatni, néhány másodpercig tartott csak, aztán csend lett.

Helga volt vagy Livia?

– Hajsza! került a gépezetbe... – suttogott az öreg Kutács.

– Rövidzárlat... – ocsúdott fel álmodozásából Albert, és előszedte az öngyújtóját. A lángocska azonban éppen csak pislákkolt.

– Több fényt! – bődült fel a Nagy Zsubó.

Az öngyújtó lángja kialudt. A sötétség véglegessé vált. Xiapo hősiesen szónokolt tovább, göröngyös utakról beszélt, tanulságokról és következményekről, nem zavarta, hogy senki sem figyel rá.

„El innen!”, gondolta Krüger. „Kiszállok, kiszállunk, nekünk semmi közünk ezekhez az emberekhez. 'Hazugságóceán', mondta Helga. Jó téma egy táblaképhez, kék árnyalatok és viharzöld...”

– Pézsmaszag! Itt patkányok szaladgálnak! – kiabált a Nagy Zsubó, de hirtelen elhallgatott, mert az előbbi torz nevetés vagy inkább röhögés megint felhangzott.

És mintha jel lett volna, kigyulladtak a lámpák. Hallgattak, hunyorogtak. Csend volt.

Xiapo felkiáltott:

– Nyolcan vagyunk... megmondtam...

A sarokban, a falhoz támaszkodva állt az a fehér hajú férfi, vagy gonosz, öreg manó vagy drogos fiatal nő, akit Paullette álnéven mint rongybabát rángattak a főnökei. Gúnyosan nézte a többieket, és röhögött.

Petrik Iván

NEM GOMBA

A Hársfa étterem különtermében elcsendesedett a társaság. Pincérek futkostak fel s alá, evőeszközök, tányérok zörögtek, s lassan ínycsiklandó illatok bolondították meg a nehézkés éjszakát. Krüger, Helga és Livia ült az asztal egyik végén, mellettük Kutács bácsi, majd szép sorban Xiapo, Zsubó és Paulette. Albert az ablak mellett álldogált, de intett a pincérnek, aki egy nagyobb, trónszerű széket hozott be, s az asztal másik végébe állította. Ide ült le a bőrkabátos. Az arcok kisimultak, mintha a vacsora elűzte volna a gondokat, a bizonytalanságot, a közelmúlt minden őrült és ellentmondásos eseményét. Nem akartak erre gondolni, s most csodálatosan úgy tetszett, hogy nincs is erre többé szükség. Hal-kan beszélgettek, önfelédten lubickolva a hétköznapi-ság unalmában. Krügerék a hálósobabútor lecseréléséről vitatkoztak, s Helga, aki úgy figyelt, mintha a relativitás elméletét cáfolná, okos tanácsokkal látta el őket. Xiapo és Zsubó a jövő heti Manchester–Chelsea futballmérkőzés esélyeit latolgatták. Kutács bele-beleszólt, de olyan bosszantó marhaságokat mondott, hogy a másik kettő kicsit félrehúzódott, hátha akkor abbahagyja. (Fogalma sem volt róla például, hogy Torres már a Chelsea-ben futballozik.) Paulette a hajfestés rejtelseiről számolt be Albertnek, aki egykedvűen hallgatta. Különös békesség telepedett rájuk, úgy tűnt, megszokták egymást, s ez semlegesítette félelmeiket. Elfogadták, hogy van egy bizonytalan közös ügyük, amelyről nem tudják pontosan, hogy mi, de cáfolhatatlanul létezik. Biztosak voltak benne (nyolcból heten legalábbis), hogy egyi-

kőjük sem ismeri pontosan a teljes történetet, de bízni kezdtek benne, hogy valahogy majd minden megoldódik magától. Albert gondolatai jártak egyedül az ügy konkrét részletei körül. Elégedett volt a többiekkel. Végül is jól beváltak. Amikor rosszul reagáltak, akkor rosszul kellett reagálniuk. Annyit tévedtek, amennyit eltervezett, és hiszékenyséjük tökéletes arányban állt gyanakvásukkal. A vártak megfelelően estek kétségbe, és hagytak figyelmen kívül fontos részleteket, hogy lényegteleneket helyezzenek előtérbe. Az pedig kétségtelen, hogy mindannyian beadtak apait-anyait. Most már nincs visszaút, emelni lehet a tétet. Kutáccsal különösen elégedett volt. Ez a bravúros visszatérés egy kicsit még őt is meglepte. Ez majdhogynem terven felüli. Belügyminiszter lesz az árnyékkormányban. És Paulette? Az ő múltjával sajtós lehet. Ez tetszeni fog neki: szóvivő. A többieknek is jut majd ez-az. A lényeg, hogy csak a legvégén értsék meg, egy grandiózus lopás bűnrészesei. Lehet, azon majd kicsit elkedvetlenednek, hogy ez sem szól másról, mint a pénzről. Nincs benne komolyan vehető eszme, csak lopás, sóvárgás, pénzszag. Persze, tetszeni fog nekik, hogy soha nem látott összegekről van szó; olyanokról, amilyenekről nem hogy ők, de kiérdemesült tőzsdecápák sem álmodoznak. Hogy ez történelmi nagyságrend. Historikus pofatlanság. Fel sem fogható vagyon elleni bűncselekménynek, mert nincs az a vagyon, ami ezt fedezné. Inkább a gyűjtés radikális formájaként fogható fel. A pénz áramlásának, áramlási irányának egy leheletfinom megváltoztatása... mindössze pár percre. És az egész olyan egyszerű (bár a namíbiai arany nélkül nem ment volna). Kellott továbbá néhány ostobácska alapítvány a világ különböző pontján, olyanok, mint az Elevenszülők Kínai–Magyar Védelmi Ligája, a Namíbiai Királyi Demokrácia Koalíció Alapítványa, a Szólt Grönlandnak Európáért Alap, Tancolj Velem Újreneszánsz Klub, vagy az Albán Berendezkedésért Küzdők Összeurópai Hálózata. Olyanokat keresett, amelyek eleve, tehát tőlük függetlenül sárosak, vagyis amikor majd kiderül, hogy miféle pénz és mennyi áramolt keresztül rajtuk, akkor először az érintett állami hivatalnokokat gyanúsítják. Nagyon hiteltelen lesz a mentegőzésük.

A döntő pillanatok közeledtek. Megjósolhatatlan, mi lesz siker és mi bukás esetén. Lemond az ENSZ főtitkára, Salamanca lesz Spanyolország fővárosa, betemetik az olajkutakat a Perzsa-öbölben, Ausztrália háborús gócponttá válik. Bármí, és annak az ellenkezője. Nem ez a lényeg, nem ez érdekelte. Néhány pénzügyminiszter és kétszer annyi bankár bizonyosan főbe lövi magát, de megeshet, hogy kitüntetik őket. Még az is lehet – gondolta unottan Albert, hogy hatalomra jutunk valahol. A nagyapám biztos örülne, mélézött tovább, és elővette gyűrött, fekete-fehér fényképét. Idős, elhízott férfi pompázott rajta katonai díszegyenruhában, széles mellkasát szinte teljesen beterítették a kitüntetések. Könnyűipari miniszter volt egy olyan kormányban, ahol a könnyűipar irányításához is emberölésen keresztül vezetett az út. Legyenek politikai ambícióim? Albert meglátta magát egy pezsgősvödör visszatükröződésében, és elégedetten bólintott. Ó, igen, miért ne? Közben mozgolódás támadt, mert Zsubó lökdösni kezdte Kutácsot, aki azt bizonygatta, hogy Drogba namíbiai, és több meccs is elment rajta a szezonban. Krüger pedig ki akarta vonszolni, ki tudja, miért, Líviát a teremből. Albert jelentőségteljesen felemelkedett székéből. Be kell vinni az utolsóelőtti ütést, mielőtt végleg elhiszik, hogy nem történt semmi. Mindenki felé fordult, s a hirtelen támadt csendet halk, elektronikus zaj törte meg. Pityegni kezdett Albert telefonja. Csak egy pillantást vetett az sms-re: az első átutalás megtörtént. Elmosolyodott.

– Hölgyeim és uraim! Gratulálok! Önök megfeleltek, s ez nem csupán azt jelenti, hogy életben maradnak, hanem azt is, hogy meggazdagodtak.

Értetlenül néztek rá, néhányan felpattantak. Kutács nyugodtan evett tovább, Krüger gúnyosan mosolygott. Magyarázatért esedezett minden tekintet (még Kutácsé is, de lehet, hogy az övé csupán a körettel kapcsolatosan). Sokféle fordulatra fel voltak készülve, de ilyenre nem.

– Elismerem, nehéz próbatételek elé állítottuk önöket, de az eredmény minden várakozásunkat felülmúlta. Önök tehát kiválasztottak. Esélyt kapnak, hogy a világ legsikeresebb emberei legyenek. Önök érdemesültek arra, megengedem: kissé brutális próbateszt után, hogy a világgazdaság legúj-

szerűbb, pártként is működtethető vállalkozását elindítsák, avagy vállalkozásként is működő pártját létrehozzák. Fogiuk fel úgy, hogy ami az előző órákban, napokban történt, az volt az első komoly csapatépítő tréningünk. Persze, kérünk is önöktől. A közös ügyünk pontos szervezeti formáját önöknek kell megtalálniuk. Első lépésben néhány formalitáson kell túlesni, s a szokásos papírmunkát is végezzék el. Kiosztom az alapszabály tervezetét, és még néhány ezzel kapcsolatos dokumentumot.

Ekkor pityegett másodszor a telefonja. Meg sem nézte, szája széle elégedetten megrándult.

– Egy szó mint száz, kérem, lassanak munkához. Az anyagi háttér biztosított.

Krüger bólintott. A nők szinte hisztérikusan sürgölődni-forgolódni kezdtek. Félték, rövidesen kiderül, hogy mégis valami sokkal kellemetlenebb dolog van a háttérben. Nem akarták kiengedni a kezükből ezt a megoldást. Kutács bácsi evett. Halászlét kért a sült után, s az ünnepélyes bejelentéshez felszolgált pezsgőt iszogatta. Zsubó viselkedett a legfurcsábban. Bámult maga elé, mint aki az emlékei között kutat. Gyerekkora jutott eszébe; semmi konkrétum, pusztán néhány furcsa sejtelen. Egy halvány álomkép, amiben mintha ugyanez a hely szerepelt volna, ahol most ül. Életében először. Mi történhetett, mit plántáltak belé? Felállt, tett néhány lépést, mintha az elillanni látszó emlékképek után indult volna. A pincér éppen megjelent, hogy leszedje az asztalt, de a támoigó férfi rengeteg hátába ütközött. Nem tudta kikerülni, s hogy figyelmeztesse, Zsubó vállára tette a kezét. Mintha áram ütötte volna. Igen, itt a pillanat! De mire? Határozottan a zsebébe nyúlt, és előhúzte a ... zsebkezdőjét. Kifújta az orrát, majd megtörölte a szemét. Eljött a pillanat, de el is ment. Lesz következő alkalom? Mindegy. Visszaült a helyére, Kutácsra nézett, aztán a nőkre.

Albert újra a telefonját figyelte: megjött a harmadik sms.

– Krüger úr! Ön akár indulhat is, a taxi megérkezett!

Krüger szó nélkül felállt és elhagyta a termet. Albert még várt, figyelte a többieket. Kellene egy kis pénzt adni nekik már most. Mindenkinek külön-külön. De ahogy nézte szorgoskodásukat, meggondolta magát. Annyira elmélyedtek a szavazóbizottság megválasztásában, az alapszabály vitájá-

ban, hogy arra gondolt, ezeknek egyelőre az is elég, hogy megmenekültek. Hogy azt hiszik, megmenekültek.

Csendben, észrevétlenül hagyta el a termet. Kutácsot látta utoljára, ahogy újabb tányér halászlének lát neki. Talán tévedett vele kapcsolatban? Mégis egyszerű ösztönlény? Vagy ennyire jó itt a halászlé? Legközelebb megkóstolja. Ezzel a szép gondolattal a fejében távozott, végigment egy sötét folyosón, s a hátsó kijáraton lépett ki az épületből. Ezüstszerű páncélozott autó várta. A sajtótájékoztatóra indult. Meg kell előzni az újságírókat. Holnap már ömleni fognak a hírek a gazdasági válságról, az összeomlásról, de még néhány kisebb folyó áradását és komolyabb közlekedési baleseteket is összefüggésbe hozhatnak velük. Már ma bejelenteti, hogy kész lemondani az éppen létrejövő szervezet be nem töltött vezetői pozíciójáról.

Beült az autóba, kényelmesen elhelyezkedett, elől a sofőr szótlánul, szoborszerű arccal várakozott. Albert a két ülés között előre dőlt, hogy megmondja, hová mennek, amikor a felkapcsolódó fényszórók sugarai között megjelent Kutács bácsi. Albert elcsodálkozott, hát ez meg mit keres itt. Hogy került egyáltalán ide ilyen gyorsan. Kutács hunyorgott, és bár hallani nem lehetett, a szájáról le tudta olvasni, mit mond. Az erdőőr azt kérdezte: „Hová mész?” Mit akar ez az ember? Már megint a Kutács. Kezében egy darab papírt tartott hanyagul, de mintha mégis azt mutatná. Mintha ez volna a legfőbb oka, hogy ott áll.

– Indulj! – hallotta a száraz utasítást a hátsó ülésről a sofőr. Gázt adott, s a hatalmas autó maga alá gyűrte a menekültni képtelen Kutácsot. „Ez nem gomba – dőlt hátra elégedetten Albert. – Tévedtem, egy mégsem felelt meg. Sose legyen nagyobb baj.”

A Hársfa vendéglő hátsó ajtájában megbújva Livia figyelte az eseményeket.

Vörös István

AZ ERDŐÖR ÖRÖKLÉTE

(Szövegvendég)

Ha ezt így hagynánk, megállíthatatlanul egy összeesküvés-elmélet-gyártó gépet hoznánk működésbe. Pedig itt az elbeszélés szelleméről van szó. Ez a szellem szigorúan magányos, mindig csak egy ember keltheti életre, és most mégis egy csapat vágott neki a feladatnak. Egymást nem, alig vagy jól ismerő emberek csapata. A Tapasztalás Útjának Szektája – ezt a marhaságot Helga találta ki, meg kell hagyni, van fantáziája. Ő (a szellem) hétköznapiabb neveket javasolt, mint a Végtelen Bölcsesség Egyháza vagy a Beteljesült Szeretet Gyülekezete, de Helga változata azért is jobb, mert értelmes betűszóvá rövidíthető, és ebből mindjárt elméletet is kovácsolhattak: „mindannyian túsok vagyunk, az elbeszélés szelleme tart minket fogva”.

Helga sokáig gyakorolta a szövegét, ő (a szellem) már attól tartott, túl gördülékenyen mondja majd, de az emberek minden hülyeséget bekajálnak, mert ott is az elbeszélés szellemét sejtik, ahol senki sincs.

Ám addig is, az ilyen és ehhez hasonló helyzetekben, amikor az elharapódzó kétségek térnyerése következtében, alapjaiban megrendült munkája értelmébe vetett hite – azaz úgy hetente kétszer-háromszor – szent kötelességének tartotta, hogy afféle penitenciaként elfogyasszon egy-egy jókora (valóságszeletet, vagy ahogy magában félig ironikusan, félig tiszteletteljesen nevezte, egy-egy kapitális példányt, és a Hársfa mindig is híres volt a rántott hús szokatlan dimen-

zióiról. Ha az emberek mindent bekajálnak, amit nem is ő kínál föl nekik, akkor ő meg bekajálja egyik legnagyobb csúcsteljesítményüket, a rántott húst. A rántott hús pont olyan, mint egy bekötött könyv. A panír belsejében a kiklopolt és fehérre sült hús, a hús belsejében a megfoghatatlan és megnevezhetetlen íz. A borító kemény táblája alatt a hajlékony, fehér papír, a papíron valami szöveg, a szövegben egy történet, a történetben egy mű, a műben az elbeszélés szelleme. Vagy fordítva, belülről kifelé: az egész az elbeszélés szellemének hasában található?

De hát hogyan is sejthették volna ezt, amikor evés közben bizonyos időközönként ravaszul elégedettséget színlelve csettintett nyelvével, és természetesen arról sem feledkezett meg, hogy olykor-olykor elismerően bólintson a főpincérnek, mintha így kívánná szavak nélkül, mégis egyértelműen kifejezni nagyfokú csodálatát. Pedig nincs miért csodálni a mai írókat. Az elbeszélés szellemét nem ismerik. A tegnapiak se. Homérosz volt az utolsó, aki még szót váltott vele, ő azóta se tud más nyelven, mint ógörögül. Mindazt, ami itt történt, szinkrontolmács fordította neki. Kutács bácsi. Most aztán néztek, mi?

Az előbb, amikor Kutács megint meghalt, végleg tolmács nélkül maradt az elbeszélés szelleme.

Ivott egy korty ásványvizet, majd bőrkabátja belső zsebéből előhúzta noteszét, amelybe a nagyszabású Krüger-projekt főbb körvonalait felvázolta, és ambivalens érzelmekkel lapozgatta feljegyzéseit. Aztán egy lapot kitépett, összegyűrte, beledobta a hamutálba. De egy pillanat múlva már ki is vette onnan, széthajtogatta a papírgalacsint, és az asztal lapján elkezdte kisimíthatni.

Egyfelől ugyanis kétségkívül büszkeséggel töltötte el a tudat, hogy projektmenedzserként az ő kezében futnak össze a szálak, és szinte magatehetetlen bábuként mozgathatja a szépszámú szereplőt az események színpadán, másfelől aligha tagadhatta, hogy korántsem megy úgy minden, mint a karikacsapás, és részben a központtól kapott homályos, félreérthető utasítások, részben ettől független, ám ugyancsak nyomós okok következtében, mindinkább kicsúszik kezéből az irányítás. Persze a központ léte csak kitalá-

ció. De akkor honnan áramlik a hülyeség olyan intenzitással?

A dolgok jelenlegi állása szerint többé-kevésbé minden ország Namíbia, vagyis a mennyország is az, egy nagy sivatag, vízhiány, idegenbe szakadt uralkodó, egymással háborúzó néger törzsek, külső manipulációs szándék. Ó, édes Hazánk, Namíbia, Namíbiai Égi Köztársaság, Namíbiai Sivatagi Királyság, Oroszlánok Namíb Kánsága, te gyönyörű!

Az elbeszélés szellemének más gondja volt. El sem tudta képzelni, mikor fejeződhet majd be végre ez a végeláthatatlan, bonyolult projekt – vagy befejeződik-e egyáltalán valamikor –, és ez a perspektíva meglehetősen elkésérítette.

Valahogy nem vitt rá a lélek, hogy úgy isten igazából és végérvényesen meghaljak, mondta magának, ő maga volt a saját elmúlásába vetett bizalom. Valahogy nem vitt rá a lélek, hogy úgy isten igazából és végérvényesen meghaljak, ismételte röhögve, röhögte ismételve, ismét röhög, is.

Ó, mindig csak ugyanaz a kérdés. Kik keverték ki, kik irányítják a szálakat, ki a projektmenedzser, ki a valódi bábjátékos.

De beszélhet-e az ember lelki tényezőkről, amikor retentő hatalmak írják elő, hogyan járjanak az órák? Itt és most beszélhet-e az ember bármiről?

A jelenlevők lázasan próbálták kigombolyítani az események összetekeredett fonálát, mi történt, mi történik most, mi várható még és miért? Mindenki félt. Mindenki reménykedett, hogy őt egyedül, vagy őt főképpen, vagy őt is, másokkal együtt, megkíméli majd az a fenyegető valami, ami feléjük tart, vajon milyen új rémség? Rettegtek a szereplők és rettegtek az írók. Rettegtek a tárgyak, és rettegett a teleírt idő. Rettegett Grönland és Namíbia. Közeledtek a felszabadítók. Aztán közelebbről kiderült, hogy csak egy felszabadítóról van szó. Az volt ő (Ő).

Nagyon jó lenni, mondta, és a jelenlevőknek hasonló élményt ígért, ha majd eljutnak az út végére, ami hamarosan bekövetkezik.

A szereplők persze éltek a saját életüket, és ezt az életet nem az ilyen-olyan szerzők, hanem az elbeszélés szelleme irányította. Amikor rosszul reagáltak, akkor rosszul kellett

reagálniuk. Annyit tévedtek, amennyit eltervezett, és hiszékenységük tökéletes arányban állt gyanakvásukkal.

Kutáccsal különösen elégedett volt. Ez a bravúros visszatérés egy kicsit még őt is meglepte. Ez majdhogynem terven felüli. Belügyminiszter lesz az árnyékkormányban, határozta el akkor, és amikor nem sokkal később az egyik író megint megölte Kutácsot, elhatározta, hogy most már nem hagyja annyiban az ügyet. A kocsi átsiklott az erdőőr fölött, de ő egy kátyúba hanyatlott, és olyan mélyre esett, hogy ott nem lehetett semmi baja. Az autó épp csak döccent egyet, de nem a holttest, hanem a gödör pereme miatt. Mert nem volt holttest, csak élő.

A lényeg, hogy csak a legvégén értsék meg, egy grandiózus lopás bűnrészesei, állt föl magát porolgatva, mert abban a pillanatban a feltámadott egylényegű volt az elbeszélés szellemével, és az a szellem új fiú volt, kísérletre bátor és provokációra hajlamos.

Holnap már ömleni fognak a hírek a gazdasági válságról, az összeomlásról, de még néhány kisebb folyó áradását és komolyabb közlekedési baleseteket is összefüggésbe hozhatnak velük, gondolta összeesküvés-elméleteket gyártó hőseiről és elbeszélőiről a szellem, aztán aludni indult a nemlétbe, egy fehér papírra.

Levendel Júlia

TUDOD? HÁNY ÓRA?

[befejező rész]

Amikor a Hársfa vendéglő szolgálati ajtajában állva Lívia úgy látta, Albert beül egy ezüstszínű autó hátsó ülésére, öntudatlanul hátrább lépett – szóval autó várta! sofőrrel! –, bár lépést emlegetni túlzás, inkább szorosan a becsukott ajtóhoz tapadt; hiába, rejtőzködni ott reménytelen, sőt, nevetséges igyekezet lett volna. Az ajtó fölötti lámpa fénye úgy világította meg, mint ablaktalan múzeumi teremben a kiállítás legfontosabb üzenetét képviselő műtárgyat.

Aztán túl gyorsan peregtek az események, nincs olyan analizáló-töprengő ember, aki efféle történések közben indítékot és magyarázatot keres – Lívia meg nem is tartozott a kutató szellemek amúgy is fogyatkozó táborába. Gondolattalanul csak tanúja volt, hogy az épület másik oldaláról kirohant, és egyenesen a fényszórók elé vetette magát a papírlappal integető Kutács; az autó elindult, az erdőőr elvágódott, ám mielőtt Lívia sikított volna, egy tenyér a szájára tapadt. Krüger akadályozta meg, hogy hangot adjon; a férj ugyanazzal a mozdulattal el is rántotta arról a helyről – időben, mert valami az ajtónak csapódott. Nem pisztolygolyó volt, az biztos; kő vagy vasdorong döndül így. Vagy semmi se volt? Hallucináció? Egyáltalán, Krüger hogyan tudott mögé állni, ha az ajtó kifelé nyílt, és Lívia szorosan a sötétbarna deszkához tapadt? Márpedig a férfi hátulról ölelte át – gyors, határozott és gyöngéd mozdulattal –, és el is taszította onnan; nagyot lökött rajta, de szorította a kezét,

aztán egyszer csak a Hársfa főbejáratától induló taxiban ültek – őket is autó várta?, csak kevésbé előkelő? –, a lakásukba érve pedig Krüger vad kutakodásba kezdett. Legelőbb az ágyat dúlta föl, ahol Hilda aludt. Megtapogatta a párnát, kivette a fakeretből a matracot, minden varrást, minden élt megnézett; fiókok tartalmát szórta a padlóra, lesöpörte a polcokról a fehérneműt, beletúrt a hordóformájú kristálycukros tartóba és a teafilteres dobozba – mekkora az a valami, amit keres?, robbanószerkezet?, lehallgató készülék?, tudja egyáltalán, hogy mit keres?, mióta gyanakszik, hogy elrejtettek náluk valamit?, Helga volt?, ravaszul provokálta, hogy meghívják magukhoz?

Krüger kíméletlen betörőként forgatta föl a lakást, és közben értelmetlenül, szaggatottan olyan sokat beszélt, mint soha korábban. Tagolatlanul dünnyögött, morgott vagy vakkantott, de akár így, akár úgy, zihálva mindig el-elnyeste a mondatait, és mintha nem is Líviát látná el tanácsokkal, hanem magában fortyogna – „ha arra kerül sor...”, „akárhogyan is alakul majd...”, „először közjegyzőhöz méssz...”, „a kínai nem számít, szorultságában se fog bántani...”, „akin eluralkodik a cezarománia...” –; Lívia holdkórosan ment utána, a saját szobájából a műterembe, onnan a konyhába, de utóbb is csak az ajtófélfának dőlve állt. és szótlanul bámulta a férjét, akiről a kevésnél is kevesebbet tudott. Krüger hirtelen mintha rátalált volna valamire, diadalmasan és vészjósloán horkantott; valamiből – befőttes üvegből?, zacskóból?, kuktafazékból? – kivett valamit – nyomkövetőt?, titkosírással rótt üzenetet?, Namíbia minitürizált címerét? –, de vajon arra bukkant, amit keresett? Jobb kezét ökölbe zárva lehuppant az egyik fehér műanyagszékre – kimerülten?, elégedetten? –, és rámeredt a feleségére.

– Tudod, hány óra?

Lívia választhatott: a karórájára vagy a szemközi falóra pillant, de egyik kínálkozó lehetőséget sem választotta; megbabonázottan, s mégis közönyös arccal nézte Krüger, s még fejmozdulattal sem válaszolt.

– Tíz perc múlva kettő. Főzhetnél egy teát... Ne, inkább ne, majd én... ülj le addig... Ülj már le!

Mielőtt vizet eresztett a lábosba és meggyújtotta a gázt, székre állva kinyitott egy szellőző ablakocskát, és a marká-

ban szorongatott valamit kidobta. Livia erre felnevetett – inkább idegesen, oda nem illően kaccant –, s mióta hazaértek, először szólalt meg; csakugyan álmélkodott, és ilyen gyerekesen? Mintha karácsonyi angyal röpdöshetne ebben a feldúlt lakásban, közvetlenül a Hársfa-kaland és Kutács elütése után:

– Nem is tudtam, hogy ott ablak van...

Hallotta Krüger? Miért ne hallotta volna? Míg a teafőzés-sel foglalatostkodott, ő is csendben volt. Mézet és kiskanalat tett az asztalra, aztán Líviának a sötétkék, magának a piros bögrében hozta a forró italt. Kezüket melengetve egyszerre fogták át a porcelánt, s ez hirtelen jóleső meghittséget teremtetett közöttük. Három napja minden hirtelen volt. Az idő abszurd módon felgyorsult, és az események nem illeszkedtek semmilyen logikával követhető rendbe.

– Mit tudsz a szervezetről? – kérdezte Krüger, de a hangja nem volt számonkérő.

– Semmit.

– És Namíbiáról?

– Gondolod, hogy nyomoztam utánad? Mikor elmentem arra a meghallgatásra... válogatásra... vagy minek mondjam... fogalmam se volt, mibe keveredem. Hülyeségből csináltam... kíváncsiságból... sajnálom, és bocsánatot kérek... de végül is nem csináltam semmi rosszat, és nem vesztettem el az eszemet... egy pillanatra se. Lehet, akarták is, hogy megszökjem, vagy engedték... nem tudom én már, mikor, ki és mit akar vagy enged... nem érdekel... kitörtem onnan... azt hittem, nem haragszol... Te most bajban vagy?

– Csak amennyire minden ember. – Picit hallgattak, ahogy az aforisztikus válasz megkívánta, de aztán Krüger az asztalra ütött. – A teától megéheztem.

És felpattant, rozskenyeret szeletelt, snidlinges körözötet és sajtokat vett ki a hűtőből.

– Az éjszakai étkezésnek nincs neve... pedig vannak, akik rendszeresen esznek éjjel.

– Így voltam én is... Tizenkét-tizenhárom éves koromban vacsora nélkül feküdtem le, és éjszaka megettem egy fél tyúkot... Anyám sohasem balhézott, egyszerűen kivárt. Tudta, mit művelek, de szerencsére békén hagyott.

Előző nap ugyanitt Helgával hármasban reggeliztek – Lívia megborzongott, ahogy felidézte magában, és testiesen érzékelte a másik nőt. Nem is egy egész napja volt, még csak tizenhat-tizenhét órája! Ennyi idő alatt ki sem hűlhetett a széken a helye. Miért tűrte Krüger, hogy osztogassa itt az ést? Milyen pimaszul oktatott felejtésről meg emlékezésről. Zavartalanul felvette Lívia fehér fürdőköpenyét, és úgy ette az elé tálalt szalonnás rántottát, mintha az járna neki – és, ez most napnál világosabb, kikezdett Krügerrel. Próbálgatta, meddig mehet el. Sokáig elment. Lívia nem tagadhatta, hogy sorozatosan bedőlt neki – újra és újra megsajnálta? Pedig utálta, amikor először meglátta az erdei házban, utálta a szenvedő pofáját, a bicegését, az övéhez kísértetiesen hasonló rongyokat; a Helga-féléket nem szabad megszánni.

– Nem érdekel, mit mondott Helga! El akarom felejteni ezt az egészet!

– Hazugságóceán... emlékezetes... de ez nem Helga találmánya... butább annál... valakitől hallotta... Helga csak szerezény képességű közreműködő... még a tehetséges Xiapo is közreműködő lett... ő tényleg tehetséges volt, de szinte mindent elherdált... és Albert... moziban tanulta a nagyfiúszerepet... Szóval Helga igyekszik majd megakadályozni, hogy felejtse... nem számít, miről papolt... az a dolga, hogy ne hagyjon felejteni...

– Honnan tudod?

Krüger mosolygott. Voltaképpen évek óta készülhetett erre a kérdésre. Vajon az idők során méltányolta, hogy Lívia semmiről sem faggatta? Rendkívüli önuralomnak és szabadság-tiszteletnek vélte, de soha nem közönynek vagy szellemi tunyaságnak? Meg sem fordult a fejében, hogy Líviát csakugyan nem érdekli az ő múltja? Sőt, más múltja sem.

„Honnan tudod?” – lehet erre a naiv kérdésre válaszolni? Hajnali fél háromkor?

Talán csakugyan véletlen volt, és Lívia ástás helyett ejtette ki a két szót, de nem akart fényt deríteni semmire, a Krüger-rejtélyre biztosan nem. Fiatal hozzá, és még sokáig fiatal marad.

Kínos látvány volt a Krüger arcára fagyott mosoly. A kínai Xiapóra, a gengszter-imitátor Albertre és a feneketlen bendőjű Kutácsra is emlékeztetett. A vonásai elmosódtak és

rémületes gyorsasággal öregedett. Hirtelen aggastyánforma lett. Nem szólt semmit, nem nyúlt az ételhez, nem mozdította a kezét, a fejét; talán mindjárt mumifikálódik is?

Lívia belenézett a sötétkék bögrébe, maradt-e egy kortynyi tea. Nem maradt. Megnyalta a száját, indulatosan az üres szék felé pillantott, ahol tegnap Helga ült.

– Namíbiában most fél kettő van?

TARTALOM

1.	Horgas Judit: NYOMKÖVETŐ	3
2.	Kapitány Máté: A MÁSIK MENEKÜLŐ	6
3.	Ács József: FOGSÁGBAN	10
4.	Petrik Iván: HÁROM BŐRÖND	15
5.	Bíró Zsuzsa: OH, MY LORD	19
6.	Szentgyörgyi Zsolt: PESSZIMIZMUS	23
7.	Levendel Júlia: LÍVIA FUTÁSAI	28
8.	Handi Péter: A NAGY ZSUBÓ	32
9.	Horgas Béla: A KÍSÉRLET	37
10.	Kutas József: SZEREPOSZTÁS	41
11.	Kámán Balázs: A KITÖRÉS	45
12.	Ács József: HELGA LECKÉJE	49
13.	Polgár Teréz Eszter: VETETT ÁGYBAN	54
14.	Vörös István: AZ ERDŐŐR HALÁLA	58
15.	Horgas Béla: MÁSNAP ALBERT	61
16.	Horgas Judit: AZ ÁLCA	65
17.	Szentgyörgyi Zsolt: A RÁNTOTT HÚS	68
18.	Kapitány Máté: A KIS ZSUBÓKA MEGTUDJA	72
19.	Bíró Zsuzsa: A NYOLCAS SZÁM	77
20.	Petrik Iván: NEM GOMBA	81
21.	Vörös István: AZ ERDŐŐR ÖRÖKLÉTE [Szövegvendég]	86
22.	Levendel Júlia: TUDOD? HÁNY ÓRA? [befejező rész]	90